Михаил Финцицкий

MAGYAR-OROSZ

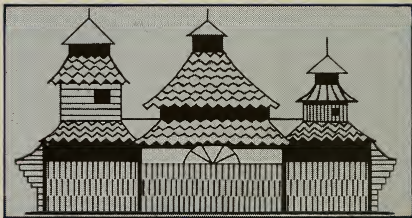
NÉPDALOK

Mihály Fincicky

Pest

1870

MAGYAR-OROSZ NÉPDALOK.

A HAZAI NEM-MAGYAR AJKU

NÉPKÖLTÉSZET TÁRA.

MÁSODIK KÖTET.

MAGYAR-OROSZ NÉPDALOK.

KIADJA

A KISFALUDY-TÁRSASÁG.

PEST.

AZ „ATHENAEUM" TULAJDONA.

1870

MAGYAR-OROSZ

NÉPDALOK.

FORDÍTOTTA

FINCICKY MIHÁLY.

KIADJA

A KISFALUDY-TÁRSASÁG.

PEST.

AZ „ATHENAEUM“ TULAJDONA.

1870.

Nyomatott az „Athenaeum“ nyomdájában, Pesten, 1870.

A Kisfaludy-Társaság, keletkezése óta, egyik fő feladatának tekinti a magyar népköltészet termékeinek gyüjtését. Ebbeli törekvései azonban félszegek, ha a magyar népköltészet fölkincselésében elő nem mozditják ama szláv, oláh, német ajku népek, melyekkel az országos élet egysége a magyart egy ezredéve összeforrasztotta s melyeknek költészete valamint táplálkozott a magyar népköltészetből, ugy viszont maga is táplálta ezt.

A Társaság ennélfogva magyar népköltészeti kiadásait honunk más nyelvü népeinek költészeti kincseivel óhajtja kiegésziteni, s e végből mindazokat, kik valamely nem-magyar ajkú néptársunk költészetét ismerik s e mellett magyarul is tudnak irni, fölhívta és fölhívja, hogy a népköltészeti maradványokat, legalább a becsesbeket, mind a magyar irodalom, mind az illető nép irodalma érdekében, forditsák le és küldjék be.

A Társaság oly szerencsés volt, hogy hazai, nem-magyar ajku népköltészetünk tárát 1866-ban

egy tetemes tót népdalgyüjteménynyel megindithatta. Most e tárnak második kötetét, a magyarorosz népdalok gyüjteményét nyujtjuk át, megujítva az óhajtást, vajha ezt többi népeink költészeti termékeinek kötetei minél gyorsabbon és sürűbben követhetnék.

Pesten 1870 augusztus havában.

Greguss Ágost,
a Kisfaludy-Társaság titkára.

ELŐSZÓ.

Midőn 1866-ban a „Tót Népdalok“ egy jókora kötetben megjelentek, s elolvastam a Kisfaludy-Társaság titkárának a dalok elé irt ajánló szavait, melyekben óhaját fejezé ki, hogy az országban lakó más, nem magyar ajku nép danái is bármihamarabb összegyüjtetnének, és egyenes felhivását, hogy azok, kik a különajku népek dalait ismerik, a Társaságot czélba vett gyüjtésében támogassák: elhatároztam, hogy a Magyarországon lakó orosz nép dalait, a mennyire lehet, gyüjteni fogom, gyüteményemet a Társaság rendelkezése alá bocsátandó.

Az eszme akkor annyival inkább tetszett nekem, mert a Lehoczky Tivadar által közzétett „Magyarországi orosz népdalok“ czimü könyvön kivül más efféle gyüjteményt nem ismertem; sőt tudtommal orosz nyelven máig sem létezik ilyen; az előbbi pedig kiválóan beregmegyei dalokat tartalmazván, a máramaros-, ung-, zemplén- és sárosmegyei dalokat amugyis csekély számaival nem képviselte. Ket-

tős érdek ösztönzött tehát a gyüjtésre: egyik, hogy a népköltészeti kincseket, ha mindjárt forditásban is, megóvjuk az enyészettől és fentartsuk a jövőkor számára; a másik a Kisfaludy-Társaságnak a népköltészet ilyféle fölkincselésénél követett irányelve.

Mindkét tekintet elég fontosnak látszott előttem arra, hogy időt s fáradságot nem kimélve a gyüjtést megkezdjem, melynek ha lenne eredménye s némi érdeke, csak a Társaság hitelét emelné; azonban jól tudom, hogyha nem támogattak volna egyes buzgó beküldők, gyüjteményem soha sem nőtte volna ki magát azzá, a mi. Nem mulaszthatom el ennélfogva nyilvánosan is köszönetemet mondani mindazoknak, kik küldeményeikkel engem támogattak. Többen nyomtatott gyüjteményekre is figyelmeztettek, de ezek mind Lengyelországban jelentek meg és kisoroszországi dalokat tartalmaztak; egyikben mindamellett, mely egy magyarországi születésü s itt nevelkedett egyházférfi gyüjteménye — saját bevallása szerint is — számos magyarországi orosz népdalt találtam, melyeket annyival inkább használhattam, mert nálunk is átalában ismertek és itt valának gyüjtve.

Az igy egybegyüjtött anyagból szedtem össze a jelen kötetet, s ezt azon reményben bocsátom a nagy közönség elé, hogy azt egyszerüsége mellett is méltánylattal fogja fogadni. A nélkül, hogy biztos kalauzon lett volna az elrendelésnél, ugy iparkodtam mégis gyüjteményemet egybeállitani, hogy

minden egyes dal befejezett, érthető egészet képezzen; bár a beküldött dalokból többet is fordithattam volna, de sok beküldő a legszebb dalnak csak egy versszakát, vagy többet ugyan, hanem csonkán, befejezetlenül küldvén be, lehetetlen vala azokat átvennem, s igy nem egy szép dalt ki kellett hagynom.

A mi az orosz népre vonatkozó történeti s népismei adatokat illeti, ezekről Lehoczky Tivadar, „Magyarországi-Orosz Népdalok“ czimü könyvében, hosszasan értekezik, s igy tán fölösleges e tárgyról ismételve szólni; de áttérve a dalok magyarázatára, némelyeket mégis meg kell jegyeznem.

Mint minden nép, ugy az orosz nép is, sajátságos viszonyainál fogva, jellegét ama dalaiban mutatja ki leginkább, melyek közvetlenül életviszonyait tárgyazzák, s nem egy helyen bő magyarázatát leljük gondolkozási képességének, felfogásának. Elmondhatni, hogy az orosz nép mélyen érző kebellel van megáldva, mert helyzetét, életmódját, szokásait dalaiban ismerteti s minden alkalomra van kadencziája; legtöbbnyire azonban a természettel foglalkozik; másrészt nem háinyzik nála a gunyoros hang se. Dalai telvék hasonlatokkal, melyeket közvetlen megfigyelés által a természet szépségeinek hatásából von el, hogy azokat összefüzze, s erőteljesebb szint adjon indulatainak. Az olvasó bőven fog ily hasonlatokkal találkozni, sőt több helyen ismétléseket, köznapi dolgokat is vehet észre a hasonlatokban; de ez ismétléseknek is megvan a ma-

gyarázatuk. Ritka nép oly dalos, mint az orosz, mely az élet mindennemű helyzetét oly alkalomszerüen tudná dalaiban feltüntetni; innen van, hogy az orosz nép egy végben képes a legkülönbözőbb tárgyakról, érzeményekről dalolni, mint azt „kolomejkáiban“ látni.

Megjegyzésre méltó, hogy az orosz nép dalait kolomejkáknak nevezi, mely név hihetőleg a lengyel-orosz Koloméja falutól ered. Mondják, hogy e falut s vidékét nagyon dalos nép lakja, a szomszéd Máramaros megye éjszakkeleti részén lakó orosz nép pedig gyakori érintkezés által egészen magáévá tette a kolomejkákat.

Valamint más orosz dalokban, ugy a kolomejkákban is megvan az a sajátos öszhang, mely a népdalok hatását emeli; a kolomejka négy soros versszakból áll, közönségesen azonban rövid sorokban írják, mint az gyüjteményemben is látható, s kivétel nélkül négy és három lábu trochaeusokban.

A kolomejkákon kivül vannak még más formáju dalok is, de legszokottabb, leghasználtabb forma az előbb emlitett, s az olvasó e gyüjteményben ebből talál legtöbbet.

Az orosz nép, ugy mint a tót is, mert a magyar néppel közel szomszédságban él, dalai közé nem egy magyar dalt vett föl, noha azokat átalakitá; ilyeneket gyüjteményembe nem igen vettem föl.

Végül a forditásról egy pár szót. Lehet, hogy az olvasó itt-ott a forditást nem fogja kielégitőnek

találni; de figyelembe kérem vétetni, hogy a népdalok forditásánál inkább az eredetinek értelmére, annak hű visszaadására kell törekedni, s nagyon érzem, hogy e tekintetben sok helyt tán tul lelkiismeretes is voltam.

Fincicky Mihály.

MAGYAR-OROSZ NÉPDALOK.

1.

„Ah elmegyek, el én,
Át dombon, völgyeken:
Ne lássam őt soha,
Ha nem szánták nekem.

Ha nem szántak nekem,
Oh lány, Isten veled!
Isten veled, leány!
Szerettem hű szived'.

Szerettem hű szived'
Négy hosszu év alatt,
De négy vasárnap, ah!
Egyszer sem láttalak.

Egyszer sem láttalak
E négy vasárnapon;
Másnap szivünk de fájt
A búcsúszózaton."

Szegény ifjut a zöld
Ligetben gyötri láz;
Haldokló lányt takar
A szülői ház.

Harangok zugnak a
Kedves leány után;
Szegény fiunak a
Farkas üvölt csupán.

Sirátja a leányt
A bús apa, anya;
Szegény fiu felett
Károg hollók raja.

2.

Kertben járok, kelek,
Cseresnyét ültetek;
Oh mondd, anyám, hova tovább
Nőtlen mivé leszek?
„Nőjj csak, te bőrvingcsém,
Szép örökzöldecském;
Még ifju vagy, hova nősülsz
Kedves gyermekecském?“

Nőjj csak, te bőrvingcsém,
Szép örökzöldecském;
Mulass, mulass, s csak ugy nősülj
Kedves gyermekecském;
S özvegy asszony lányát
Kérd meg, legyen mátkád;
Zöld koszoru van a fején
S a gyepen tesz sétát.“

Hisz e leány soh'sem
Volt nekem kedvesem;
Mint valami királyné, ugy
Sétál ő a gyepen.
Mellette sem állni
Nem t'om eltalálni,
Mikor emeljem kalapom'
Jó estét kivánni!

3.

Oda nézek én az aljba,
Látom ott a dülőt;
Ki akarja elszeretni
Ezt a kis szeretőt?

Hogyha el is szeretik őt,
Csak meg ne csókolják,
Mert szivemet búbánattal
Keseritni fogják.

4.

Azon voltál, erőtettél,
Hogy csak szeresselek;
Most azon vagy, csak azt nézed,
Hogy hagyj itt engemet!

5.

A fecske már repdes,
Jelenti, hogy reggel:
Ereszsz, rózsám, haza,
Mert a szülőm megver.

Mert kikapok otthon,
Az apám majd elver,
A mért jól nem tartám
Lovaim' az éjjel.

„Hátha csontig vernek
Engem is miattad,

A nagy szerelembül
Távozni nem hagylak."

6.

Már én azon nem bámulok,
A rózsám mért oly szép,
Hisz a fényes hajnalcsillag
Tegnap lehullt mellé.

Hulltában a hajnalcsillag
Ömlött szerteszéjjel,
Kedvesem meg felszedte és
Magára ölté fel.

7.

Találgattam, barátaim,
Mit huz a hegedü:
Hát a kertben dalol lánykám,
Az a barna szemü.

Találgattam, barátaim,
A nap le miért szállt:
Hát biz az én galambocskám
A tornáczban sétált.

8.

Oh én édes szép galambom,
Szeret téged minden;
Fájni fog a szivem, soká
Ne állj közelemben.

A míg, rózsám, én szeretlek,
Minden ember szeret;

Hanem ha én abba hagylak,
Mindenki elfeled.

9.

Én gázoltam le a füvet,
Én kaszálom le is;
Én boszantám fel rózsámat,
Én követem meg is.

10.

Hej te adta, Isten adta,
Gyöngy adta kis babám;
Ki van festve a kapucska
Galambom udvarán.

Ki van festve a kapucska,
Nem birom kinyitni;
Kit halálba szeretek, nem
Tudom elfeledni.

11.

Ment a lány a falu alatt,
S faluba benézett,
Czifra kivarrt ingujjakkal
Csalták a legények.

Mit ér a kivarrott ingujj,
Ha vászna nem fehér?
A fehér arcz, ha nem piros,
A legénynek mit ér?

12.

Nem megyek én más vidékre,
De otthon sem leszek;
Megtetszett egy lányka nekem,
Vele összekelek.

Szép feketék a szemei,
Enyéim sötétek;
Ha mi egybekelnénk, mily jól
Összeillenének.

Szeretlek én, szép galambom,
Szeretlek, szeretlek;
Várj még reám őszig, akkor
Szivesen elveszlek.

13.

Hej szemeim, szép szemeim,
Min merengtek mélyen?
Elmerültünk barna szemü
Kis leány szemében.

14.

Olyan az én rózsám
A lányok közt épen,
Mint csillagok közt a
Holdvilág az égen.

Ha felleg nem volna,
A hold világitna;
Szeretném a rózsám',
De a világ tiltja.

15.

A mogyoróbokor, ha zöld,
Nem ég, csak füstölög;
Hitegeti lány a legényt,
Szerelme nem örök.

A mogyorós zöld bokra hát
Mégis csak elégett;
Szerelmünk csak titkon maradt,
De el nem enyészett.

16.

Az iharfaágon,
A juharfagalyon;
Két hű galambocska
Elült alkonyaton.

Soká ültek együtt,
Soká enyelegtek,
Szárnyaikkal egymást
Befödni siettek.

Egyszerre vadászok
Jöttek a berekbe;
Feléjök czéloztak
S rálőttek a himre.

A himet lelőtték,
A nőstényt elfogák;
Messze Dunántulra
Szegényt elhurczolák.

A nőstény galambka
Nem iszik, nem eszik;
Juharfa alatt búg
S mind egyre könyezik.

„Hát miért nem iszol,
Hát miért nem eszel?
Juhar alatt annyit
Ugyan mért könyezel?"

Oh hát minek egyem,
Oh hát minek igyam?
Megölték páromat!
Hogy éljek magamban?

„No azon te ne sirj,
Soh'se busulj, mondom,
Válaszsz ott magadnak,
Van hétszáz galambom."

Voltam én már köztük
S mind megtekintettem,
De nincs olyan, a kit
Megszeressek itten.

Szép volt szőke párom,
Gyönyörü galambka,
Barna volt szemöldje,
Sima volt az arcza.

Voltam én már köztük,
Mind megtekintettem;
De nincs olyan, a kit
Megszeressek itten.

17.

Pokrovától *) Sz.-György napig
Szerettelek, babám,
A míg csak ki nem fakadt a
Juhar a Magurán.

Most már szeresd, a' mé'k tetszik,
A melyikre vágyol,
Mert elszakit a sors minket
Örökre egymástol.

Oh megválok, rózsám, tőled,
Megválok, megválok;
Valakinek öröm lesz az,
De nekem csak átok.

18.

Azt gondolod, balga fiu,
Hogy én tán szeretlek?
Pedig hát én téged csak szép
Szóval édelgetlek.

*) Mária ünnepe, mely októberben esik. Jelentése onnan jő, hogy Bizáncz ostroma alkalmával, midőn már a görögök minden reményöket elveszték a várost megmenthetni, főpapjok buzgó imát mondott az Istenhez, s még azon éjjel megjelent neki álmában a szent szűz és egy takarót boritott a város fölé. Ez álom a város megmentését jelképezte, a minthogy a város csakugyan megmenekült az ostromlóktól. Ennek emlékeül tartják a görög szertartásuak ez ünnepet, mely nevét a takarótól (pokrova) veszi.

Ajándékot adtál, bolond,
Én balga elvettem;
Azt hitted már, hogy szeretlek,
S én meg csak nevettem.

Azt gondolod, bolond fiu,
Hogy a tied leszek?
Lábbal tiprom majd a gyönyört
S rajta búbajt veszek!

19.

Jó nekem, itt anyám,
Tisza partján lakni,
Ide jár Ivánka
Ökröket itatni.

Zöld erdő mélyibe'
Dalol a madárka,
Jó itt szeretkőzni,
Mert senki se látja!

20.

Ne járj, Iván, a viz körül,
Mert a vizbe esel;
Ne szeresd más feleségét,
Mert tőlem elesel.

Elszakadt a gránátsorom,
Lehullt belőle sok;
Ne szeresd más feleségét,
'Sz halott még nem vagyok.

21.

Majoránа bokor virit
Kis kertem közepén;
Ha nem látom kedvesemet,
Holtra betegszem én.

Elmegyek én a havasra
S a mesgyén ballagok;
Ha nem látlak, kedvesem, egy
Hétig beteg vagyok.

22.

Nincsen nekem már kedvesem,
Vége szerelmemnek!
Járok kelek minden felé,
S soha nem szünöm meg.

Hej kimegyek a hegyre, és
Sirok keservesen,
Hogy én többé meg nem tudom
Találni kedvesem'.

23.

Ha ugy néha elgondolom,
Mennyire szeretek,
Orczáimon nem csak egyszer
Folynak sürü könyek.

Ha ugy néha, mult napjaim,
Reátok gondolok,

Sirnom kell, és a világról
Tudni se akarok.

24.

Anyám, édes anyám,
Bezárult a szivem,
Nincs olyan kulcs, a mely
Kinyitná azt nekem.
Lakatost se lelek,
Kinél kulcsot vegyek.

Csak fujdogálj, te szél,
A magas hegyekben,
S fujd el az én nehéz
Bánatimat innen.
Fujdd el őket messze
S ne térjen meg egy se.

Oh édes Istenem,
Mi roszat tehettem?
Hogy én a szivemet
Csak ugy elvetettem.
Ki önként elveti,
Helyét az nem leli.

25.

Ne vagdalj, ne vagdalj,
Csak zöld ágak hullnak;
Ez évhen hozzád már
Engem ugy se adnak.

Ne vagdald, ne vagdald
Azt a magás tölgyfát;
Olyat végy magadnak,
A ki hű lesz hozzád.

Még nem is vágtam, már
Hullnak a forgácsok;
Meg se kértelek, s már
Utam' kiadtátok.

26.

A ki vizet akar inni,
Tisztitsa a forrást;
A ki akar feleséget,
Nevelje a leányt.

Kitisztitám a forrást már,
Marha jár rá inni;
Kineveltem a leánykát,
S más fogja elvenni.

27.

Rádülök a juharfára,
A juharfa zöld már;
Hej miattad siránkozom,
Eszem csak rajtad jár.

Hej utánad sir a lelkem,
Miattad bánkódom,
Hogy tudtalak szeretni én
Két évig ily módon!

28.

Nem látom a rózsám',
A házát se látom;
A nagy fájdalomtul
Haza jön halványon.

Hej ha egy kis ablak
Lenne a padláson,
Meglátnám, merre jár
Az én rózsaszálam.

Hej ha egy kis ablak
Lenne a kamarán,
Meglátnám, merre szánt
A rózsám oly korán.

Szántogat, szántogat
A magas hegyeken,
Szép haját a szellő
Lengeti csendesen.

Hej be jól is számlik
Az ugar a hegyen,
Mert azt a galambom
Nekem szántja, nekem.

29.

Nehéz ám azt s nem oly könnyü
Kitudni, találni,
Kiből tudna, de igazi
Jó szerető válni.

Azt szeretném én, ifju lány,
Hogy abba szeressek,
A kit az én jó Istenem
Párul szánt szivemnek.

30.

Oh én édes kedves szülőm,
Szerelmes jó anyám,
Oh csak ahhoz ne adj, kit nem
Szeretek igazán.

Az ily hűség keserüség,
Keserübb mint bármi:
Verni fog majd, bármit tegyek,
S nem fog engem szánni.

Oh adj inkább ahhoz, anyám,
Kit forrón szeretek;
Ha rosz lesz is irántam, én
Rá egy szót se teszek.

Ha nem lesz is, édes anyám,
Mit innom, mit ennem:
Csak legyen hol, édes anyám,
Ki mellett pihennem.

Kis patak fut csörgedezve,
Átalugrom rajta:
Adj már férjhez ahhoz, anyám,
Ki szivemet birja.

Oh nem adtál ahhoz, anyám,
A kihez akartam;

Most már engem a fájdalom
Meglátogat gyakran.

31.

Ott voltam egészen,
Ott voltam a mennyben;
De hogy rózsám' láttam,
Leugrottam menten.

32.

Megcsókolom, kedves lelkem,
Jobb arczod', mint illik;
Hadd nyilaljon elleninkbe
Másfél évig mindig.

Kis kertemben kivirított
A rózsafa mégis;
Fehér fiu a szeretőm,
Fehér vagyok én is.

Leszállt a nap sugara már
Hegyekről a völgybe;
Ugy szeretem azt a fiut,
Majd meghalok érte.

Oh szeressük, kedves lelkem,
Egymást csak titokban,
A hol sokan vannak együtt,
Ne álljunk meg ottan.

Juharfa van a malomnál,
Malom körül gát van;
Eszembe', volt rózsám, mikor
Mással szóba álltam.

33.

Édes kedves, ne kötődjél,
Akkor én se fogok:
Mert ha mással beszélek is,
Csak rád kacsintgatok.

Ne aggódjál, rózsám, hogy a
Világ engem megszól;
Akár mennyi csókol is meg,
Jut neked is abból.

34.

Busulok én, édes anyám,
Öl a bú engemet:
Szerettem a galambomat
S ő másba szeretett.

Mit fogsz, rózsám, cselekedni,
Megházasodol tán?
Ha nem veszed azt, ki szeret,
Hogy fogsz élni aztán?

35.

A galambom olyan szép volt,
Mint a hold világa;
De fájdalma fölemészté,
Oh oda van már ma.

Lement már a hold világa,
Ugy elsötétedett!

Az én rózsám szerencsétlen
Órában született.

Felejtsd, rózsám, szerelmed', s hagyj
Békét kedvesednek,
Mert ellenink mindenfelől
Rágalmazni kezdnek.

Rágalmazzon akármennyi
Ugy a hogy csak tudnak:
Jön még idő, a mikor majd
Végre elnémulnak.

Ellenségim, titeket az
Mit bánt, hogy létezem?
Hogy rózsámat életemnél
Én jobban szeretem?

Mig napsugárt lát a szem, mig
Testben lélek vagyon:
Szerelmemnek tárgya maradsz,
Édes kis angyalom.

36.

Mind a kettő egyért hevül,
Kié fog már lenni?
Akár enyém, akár tied,
Nem dönti el senki.

Hej barátim, a leányon
Nem kell verekedni:
Megmondja majd maga, hogy kit
Akar ő szeretni.

37.

Áll a füzfa a vizparton,
Bele ér a lombja;
Istenem, hogy nem bizhatunk
A fiatal korba'!

Oda adnám a világot
Érte, ha lehetne,
Hogy fiatal lehessek még
Egyszer életembe'.

38.

Füstölög a forgács,
S még tüzet se raktam;
Nem is szerettem, s már
Aggódnak miattam.

39.

Hej szememre hányják, anyám,
Szememre, szememre,
A mért engem rútnak szültél
Erre az életre.

Oh aranyos édes anyám,
Kedves édes anyám,
Hánytorgatják, a mért nincsen
Fekete szempillám.

Esik eső az utacskán,
Hogy nagy por ne legyen;

Bolond lennék búsúlni én
Ily csekélységeken.

40.

Most danolok magamban, mert
Most van hozzá kedvem;
Most nem igen félek én már
Senkitől egy könnyen.

Most fogok én danolni már,
Mikor jó kedvem lett,
Mikor senki nem zavarja
Az én kis fejemet.

41.

Folyó fut a várdomb alatt,
Hüs viz a folyóba';
Megszeretett a galambom,
Mit tehetek róla!

Oh, te jó nagy termetű vagy,
Én kicsiny, alacsony;
Oh te szeretsz eltréfálni,
Én magam is nagyon.

Viz csörgedez a várdombnál
S kigyózva tova megy;
Tréfád miatt hogy felkapták
Nevem' az emberek.

Édes kedves galambocskám,
Aranyos halacskám,

Sok mihaszna pletykabeszéd
Foly mi felőlünk ám!

Hogyha engem forrón szeretsz,
Ne mondd azt senkinek,
Az emberek ugy széthordják,
Mint szalmát a szelek.

42.

A mig gyermek voltam, addig
Semmit se ismertem;
Azt gondoltam, hogy nem fogok
Szeretni tán sohsem.

De mostan, hogy felserdültem
És a tánczhoz láttam,
Hej magamat nem egy legény
Szivében találtam.

43.

Szeressük hej egymást, babám,
Mig még zöld a levél a fán;
A falevél ha majd sárgul,
Akkor váljunk el egymástul.

44.

Meg lehet azt könnyen tudni,
Ki szerelmes, s kibe:
Mert ha megy az utcza hosszán,
Kacsintgat rá szeme.

Édes kedves lelkem, hej ki
Ne tudna szeretni!

Olyan szépek a szemeid . . .
Hogy csorogna mind ki!

45.

Az én barna szemű rózsám
Olyan csinos gyerek;
Ha rá nézek, hasonlót én
Egyet se ismerek.

Egyik is szép, másik is szép,
Harmadik se csunya;
Köztök az én rózsám olyan,
Mintha festve volna.

46.

Barna vagyok, barna,
Látom én azt magam;
Hogyim barna vagyok,
Uri kedvesem van.

Oh jámbor szeretőm,
Bár inkább meghalnál:
Uraskodnám s zenét
Tartanék magamnál.

47.

Oh add, a szent vasárnapot,
Isten, hogy elérjem!
Bűverőm van, hogy a fiuk
Veszni fognak értem.

Van nekem egy olyan füvem,
A szerelem füve,

Hogy a kivel megitatom,
Enyém lesz a szive.

48.

Ne járj, te Gergely,
Fonóba éjjel:
Mert a fonókába'
Megront a sok lányka.

Lobog a tőzeg,
Derelyét főznek;
Hej, Gergely, még téged
Megétetnek s véged!

Vasárnap reggel
Füvekért megy el;
Hétfőn reggel sorba
Szálankint megmossa.

Keddre virradva
Fő a csuporba',
Szeredára kelve
Gergely azt lenyelte.

Csötörtök nap volt,
S a legény megholt;
Pénteken dél előtt
Eltemették hej, őt!

Szombaton a lány
Kikapott aztán
Az anyjától, a mért
Megrontá a legényt.

„No hogy a helyed'
Soha ne leljed!
S legalább Gergelyt
Nem várjuk többet."

„Enyém se legyen,
Tied se legyen!
Lakjék jól, a hol van,
Nyers földdel, a sirban."

49.

Mondá anyám, fussak ki
A gabonát aratni,
S gabonát nem arattam,
A barázdán aludtam.

Mondá anyám, mulassak,
Legényekkel vigadjak:
„Mulass, édes leányom,
Nem tiltom én, nem bánom!"

Mulatok is vidáman,
Mint a hal a Dunában,
Mint a hal a napfénynyel,
Én meg ifju legénynyel.

50.

Csak az az egy bajom van, hogy
Én szerdán születtem:
Ne adjatok öreghez, mert
Szakála szúr szörnyen.

Oh adj inkább, anyám, csinos
Ifiuhoz engem,
Hogy viruljak, mint a rózsa
A virágos kertben.

Azt gondoltam, édes anyám,
Hogy az ifju ember;
Hanem biz az, édes anyám,
Csunya egy vén ember!

51.

Aratnék én, kaszálnék,
Ha elvenném a lányt még;
Nem kaszálok, aratok,
A lányra se számolok.

52.

Ne járj annyit a lenföldre
S az áztató mellé:
Én csábitlak téged, utóbb
Anyád még azt hinné.

Pedig én nem csábítalak,
Sem fekete szemem;
Elrontott már téged a sok
Éjjeli szerelem.

53.

Kizöldült a szederinda,
Apró a bogyója;
Minek szerettük meg egymást
Korán, titkolózva!

Bús vagyok én, édes anyám,
Elöl a bú engem;
Engedd, anyám, eljegyezni
A kit megszerettem.

„Édes lányom, édes lányom,
Kedves vagy te nekem;
Ne hajts te még a szép szóra,
Fiatal vagy igen.

Ne adj hitelt a szép szónak,
A sok jó tanácsnak;
Sokkal jobban illel te még
Hajadon leánynak.

Ne bizzál, te kedves lányom,
Nagy igéretekbe',
Jól nézz körül magadon és
Ugy menj aztán férjhe'."

54.

Oh ne verjetek meg,
Oh ne szidjatok meg!
Hogyha terhetekre lettem,
Adjatok hát férjhez engem.

Ne adjatok máshoz
Nőül, mint oláhhoz:
Érte égek, elhervadok . . .
Anyám szemében por vagyok.

Oh én édes anyám,
Lányod vagyok talán!

Mért nem tanitottál jobban,
Mikor kicsi gyerek voltam.

Most én már nagy vagyok
És férfit óhajtok;
Sem vént, sem kicsi termetűt,
Szép fiatalt, középszerűt.

Hogy a mezőn szántson,
Folyjon gazdaságom,
Engem pedig, szép fiatalt,
Asszonyának nevezzen majd.

55.

Nem leszek én német neje,
Kár vón' koszorumért:
Mert a német nagy csapodár,
Szerelemhez nem ért.

Nem megyek én özvegyhez se,
Bár sok zabja legyen;
Inkább megyek Ivánhoz, bár
Egy kévéje sincsen.

56.

Hogyha nekem Gyuri
Lehetne a férjem:
Hivatalnoknénak
Beilleném, érzem.

Hogyha nekem Andris
Lehetne a férjem:

Legszebb lennék akkor,
Ugy tetszik énnékem.

57.

Száll a varju a viz felett
S mártogatja szárnyát;
Mondd meg, anyám, Ivánnak, hogy
Ne csalogasson hát.

Mondd meg, anyám, Ivánkámnak,
Mondd meg a lelkemnek:
Ne szerezzen nagy fájdalmat
Bánatos szivemnek.

58.

Köd a völgyben, köd a völgyben,
Köd van a hegyeu is;
Fehér havacska szállongott
És elvitte a viz.

„Igyál, anyám, a korsómbul,
Tele magam mertem;
Csak azt hivjad, anyám, vődnek,
A kit megszerettem.“

„Nem akarok vizet inni,
Inkább kilocsolom;
A vőmet én nem szeretem,
Inkább elátkozom.

Haj nem igazságosan él
Ő veled, gyermekem;

Te hozzá hűn ragaszkodol,
S ő hozzád hűtelen!

59.

Ha tudom, nem megyek hozzád,
Bár lánykodtam volna inkább . . .
Haja, haja, haja, haja,
Szegény árva fejem baja.

Most már minden bajt ismerek,
Későn fekszem, korán kelek. Haja, stb.

Házat, pitvart kiseperni,
A szántóknak enni vinni. Haja, stb.

A kertben rózsák bimbóznak,
S rajta a fiuk birkóznak. Haja, stb.

Nincsen mért czivakodnotok,
Bár szép, de könnyelmű vagyok. Haja, stb.

60.

A magas hegy alatt varázs-
Füveket ültettem,
Azt rendelte az úr Isten,
A kit nem szerettem.

Azt rendelte az úr Isten
A kit nem ismertem;
Addig, addig válogattam,
Hogy most kicseppentem!

61.

Száll a varju messze földrül,
Károg szomorúan;
Férjhez adott engem anyám,
Most már sirat búsan.

No hadd sirjon, hadd sirasson,
Majd el fog feledni;
Mindig mondta, hogy nem tudok
Rajta már tultenni.

62.

Édes kedves rózsám,
Mit miveltél velem,
Hogy az esték olyan
Keservesek nekem?

„Nem tettem én semmit,
Anyám se tett neked;
Ha tett valaki, hát
Fekete szemem tett.

Szemeim, szemeim,
Csak bajomra vagytok;
Egy éjet nyugodtan
Pihenni nem tudtok.

Mindig csak virraszttok,
Soha se pihentek;
Az ablakra dülve
Csak kitekintgettek.

Szemeim, szemeim,
Hijába kacsinttok,
Ha egyszer nincs, a kit
Szeretni ohajttok.

63.

Ne forgácsold, oh ne vagdald
A zöldülő tölgyet;
Ne csókolgass, ne ölelgess,
Mikor nem szeretlek.

„Oh ugyan ha nem szerettél,
Minek is vettél el?
Nem kellett vón' világomat
Bekötni keservvel.

Hogyha engem nem szerettél,
Nem kellett elvenni;
Nem vagyok én kerti körte,
Mit megizlelhetni.

A körtét ha megizlelted,
Tovább hajithatod;
De én nálam, fiatalnál
Elhervad szép napod."

64.

Anyám, édes anyám,
Adjon férjhez engem,
Mert nyakára növök,
Mint ág az erdőben.

„Ha olyanná nőnél,
Mint erdők fenyüje,
Még sem adnálak én,
Szivem egyetlene.“

65.

Hát én már csak magam vagyok
Ezen a világon,
Hogy nekem oly boldogtalan
Szép fiatalságom?

Az emberek rám se néznek;
Mi okuk van rája?
Elhagyott a szerencse is,
Mert éltem oly árva.

66.

Megtudni azt, a lányok hol laknak:
Ablakuknál járt ösvényt taposnak.
Hej látni azt, ki orosz lányt szeret:
Ösveny hozzá petrezselymen vezet.
Meglátni azt, meg, hogy ki kiért ég:
Hozzá simul, azt öleli mindég.
Méglátni azt, meg, kit ki nem szeret:
Távolrul vet rá csak tekintetet.
Meglátni azt, meg, a ki még nem nős:
Sima arczu, asszonyias még ő.
Meglátni azt, meg, a ki már házas:
Halvány arczu, teste pedig száraz.
Jaj a kinek már van felesége,
Ki van annak járva háza vége.

Jajabb annak, a kinek még nincsen :
Éjszakázik, magát gyötri ingyen.
Annak is jaj, ennek is jaj, mint a
Tört fazéknak, a láng hogyha nyalja,
Melybe' alul forr, felül meg kifut;
Szerencséje nincs, akárhova fut.
Én nem tudom, miért nem nősülök?
Elmegyek és a folyóba dülök.
Oh ne fulj be, lelked el fog veszni!
Ha ugy szeretsz, menjünk megesküdni.

67.

Elment vizért a leányka,
A forrásnál maradt állva;
Koszoruját elvesztette,
A zöld fűben elejtette.

Koszorudat, menj, lány, keresd,
Vissza se jöjj, ha nem leled!
Elment a lány s nem találta;
Vissza se tért bánatába'.

68.

Feketék a te szemeid,
Mint tövis az ágon;
Arczod olyan piros, mint a
Kecskerágó nyáron.

Oly feketék a szemeid,
Mint a tövis bokra,
S szemöldeid olyan szépek,
Mint czérna sodorva.

Mikor, babám, végig mégy a
Kis kertben magadban,
Ugy tetszik, hogy fehér rózsa
Nyilik a nyomodban.

69.

Honnét jön fel a fényes nap?
Leberdin hegy csucsán.
Kié vagy te, kedves kis lány?
A papnéé talán?

„Ha én a papnéé volnék,
Nem igy járnék akkor;
Festett cipőt hordanék én
Hétköznap mindenkor.“

70.

Oh szeretlek, édes kedves,
Szeretlek végtelen!
Véget vetek életemnek
Miattad, kedvesem.

Szerettelek, szép galambom,
A mig leány voltál,
S várok reád, özvegységre
A mig nem jutottál.

71.

Azt gondolod, kis leány, hogy
Hozzátok indultam?

Pedig ha nem tetszem épen,
Lelek mást is utban!

72.

Az alatt a havas alatt,
Ott a falu mellett,
Mondd csak, lányka, mit igértél,
Hogy a vizet vitted?

„Oh én semmit se igértem,
Isten bizony, akkor;
Legfölebb csak azt mondhattam,
Mehetsz, szegény Fedor!“

73.

A széles mezőben
Áll a lovam vélem;
Hull reám a zápor:
Hej, ingem, megázol!

Fehér az én ingem,
Rózsám varrta ingyen;
Egész héten varrta,
Minden nap sirt rajta.

74.

Zöld juharfa tövébül a
Viz lassan csörgedez:
Hej csak az én kis lánykám nem
Ért a szerelemhez.

Zöld juharfa tövébül a
Viz néha felbugygyan:
Hej, nem akar szeretni a
Babám engem jobban.

75.

Foly a patak a vár alatt,
Rajta egy jégtábla;
A czukornál, a méznél is
Édesebb vagy, lányka.

Oh mitől van, kedves kis lány,
Olyan édes szájad?
„Bekente az anyám mézzel,
És az rajta száradt."

Oh te kedves kis leányka,
Mitől vagy oly fehér?
Nem dolgoztál a mezőben,
Nem volt szádban kenyér?

Olyan kedves, szép vagy, rózsám,
Kezed oly parányi;
Kár e szépség neked, lányka,
Kár arczod rózsái.

76.

Menjünk át a Dunán, Tiszán,
Vagy ha nem jősz, viszlek, babám.
„Soha se vigy, mentsen Isten,
Ugy se maradnék én itten."

77.

Hej kaszálok, hej kaszálok,
Sarjut vág a kasza;
Elszerették a galambom',
Boldogságom oda!

A világból kivisz engem,
Tönkre tesz egészen,
Hogy rózsámat egy mihaszna
Elszerette tőlem!

Hogy leültem galambomhoz,
Huzódozott tőlem,
Mindjárt tudtam, hogy a rózsám
Nem szeret már engem.

Azt gondoltam, szegény fiu,
Hogy ő engem szeret,
Pedig hát ő csak szavakkal
Édelget engemet.

Három nap és éjjel törtem
A fejemet rajta:
Hogy mindenkit szeret rózsám,
S engem nem akarna?

Oh a meleg havasokról
Hűs szellőcske lebben.
Szeress, rózsám, a kit akarsz,
Segitsen az Isten!

Ha egymásé nem lettünk, mert
Lebeszéltek mások :
Zsebre dugom kezeimet . . .
Jó utat kivánok!

78.

Hej dadada, hej dadada,
Nem leszek itt mindig;
Két, három vagy négy év mulva
Nevem' is felejtik!

Ne sirj, kedves, ne sirj, édes,
Ne busulj utánam :
Te vagy oka s egy helyett én
Tiz másat találtam.

Ha meghalok, ezt iratom
Sirom fejfájára :
„Meghalt szegény fiu, mert nem
Szerette babája."

79.

Szeress engem, szeress,
Czifra szép menyecske:
Mert ha nem szeretsz ugy,
Felgyujtlak az este.

„Ugyan, te fiucska,
Nem fájna a lelked,
Ha látnád házamon
A tűz miként terjed?"

80.

Szántóföldnél jobb szeretem
A rétet, a rétet;
Jobb szeretem a lányokat,
Mint a menyecskéket.

Mert a lánynyal mulathatok,
Mikor kedvem telik;
Míg az ember menyecskével
Bajba keveredik.

81.

Terebélyes cserfa,
Gyökere vizbe ér;
Csókolj meg, kedves, itt,
Hol az ut félretér.

Megkötöm a lovam'
Zöld cserje bogához,
S jó napot kivánni
Betérek a lányhoz.

Fiatal a leány,
Zöld a cserje ága;
Pej ló van alattam:
Jöjj velem, leányka.

82.

Két zöldülő hegy közt, messze,
A völgy oldalába',

A közt a két hegy közt lakik
Egy szerelmes lányka.

Le kell azt a hegyet hordni,
Völgyet bekapálni:
Galambomhoz, hogy szabadon
Tndjak én ellátni.

Tul azon a magas hegyen
Csikos utacska fut:
Mondd meg nekem, édes kedves,
Hozzád merre az ut?

Már az igaz, az a nagy hegy
Engem megbüntetett,
Hogy a rózsám udvarába
Belátnom nem lehet.

„Magas fáról, kis galambka,
Nehéz vizet innod;
Oh messze van, kedves, hozzám
El-ellátogatnod.“

Ha magas, ha alacsony is,
Inni én leszállok;
Megnyergelem holló lovam',
Szerencsét próbálok.

83.

Lányka, lányka, te szép, fehér,
Elvennélek, ha eljönnél.
„Elmennék én, csak ha vennél,
S nagy dologba ha nem küldnél.“

Nem küldlek én nagy munkába,
Csak fáért fogsz járni, lányka:
'Sz Istenem, ez nem nagy munka,
Nem szakad meg karod abba'.

Nem hajtlak én nagy munkába,
Majd dolgozom reád, lányka;
Kenyérre csak majd keresünk,
Hogy kettecskén megélhetünk.

84.

Oh mily nagyon eped szivem,
Kedvesem, te érted!
S elgondolom, hogyan szeretsz,
Hogy szeretlek téged!

Nem alhatom, éjjel nappal
Csak reád gondolok;
Szerelmem oly végtelen nagy,
Érted élek, halok.

Tanum voltál, hogy könyeztem,
Hogy dobogott szivem,
Midőn fehér kezed' nyujtád
Beszélve édesen.

Szerelmemet nem feledem,
Mig csak élni fogok;
Tekints rám és hadd el a bút,
Mert szived fájni fog.

Szépségedet ha nem látom,
Év lesz az órábul;

El nem zárják rokonaim
Lábamat rózsámtul.

Hisz merre csak befordulok,
Árnyékod jön velem;
Akár ülök, akár kelek,
Nyugtomat nem lelem.

Ha messze tán el is mennék,
Itt maradna szivem:
Mert a kit én szeretnék, csak
Egy van: szép kedvesem.

Hátha látnék ezer leányt:
Ez se, az se kéne;
Nem akarnám bájos rózsám'
Keseritni véle.

Élj boldogul, légy víg és csak
Engem szeress aztán:
E világon hűbb szivet, mint
Enyém, soh'se kapsz ám.

Oh ha egykor valakivel
Boldog lészsz, üzend meg:
Hogy ne éljek soha többé,
S veled együtt vesszek!

85.

Tul a folyón rózsám,
Én meg innen állok:
Ugy szeretkőztünk, hogy
Zugtak a hullámok.

Csak zuhogj, folyócska,
A mint eddig zugtál;
Szeress engem, Hanka,
A mint eddig tudtál.

86.

Megnősülnék, de tőle rettegek,
Nem adom rá soha a fejemet;
A gyerekek korán kelnek,
Reggel mindjárt enni kérnek ...
Haj rosz ez, nem jó ez!

Egyik felkél, s sivit: apa, apa!
Másik felkél, és szól: papa, papa!
A harmadik: kenyér, kenyér!
Még az asszony is enni kér ...
Haj rosz ez, nem jó ez!

87.

Hej kimegyek az erdőre,
Ékeket készitni;
A gazdag lány rosz gazdasszony
Szokott mindig lenni.

De válik ám jó gazdasszony
A szegény leánybul;
Ha nem tanult az anyjától,
Hát megtanult mástul.

88.

Nem fogok kaszálni,
Kaszált más eleget;

Még ezen a nyáron,
Rózsám, érted megyek.

Szegény galambocskám,
Ne számolj rám nagyon;
Csak vigyázz, hogy meg ne
Öljön a fájdalom.

89.

Szép fiatal kis leányka
Szeme pihen rajtam:
Tán szerelmes belém? vagy csak
Szivem dobog jobban?

Szerencsétlen szerelem, hej,
A kire ráragad,
Elveszti az az eszét is,
Szemére vak marad.

90.

Mikor mentem az erdőn magamban,
Ut közben egy nagy kőre akadtam;
A kő alatt zuhogott a patak:
Igyál, rózsám, ha még hozzám hű vagy.

„Hej abbul a vizbül minek innám,
Mikor én még hű lány vagyok, rózsám?
Ha én egyszer hideg vizet iszom,
Nem leszek én a szeretőd, tudom!“

91.

Oh leányok, kis leányok,
Nézzesek Istenre!
Adjatok, ha megcsaltatok,
Valamit szivemre.

92.

Hej barátom uram, pajtás,
Legyünk egy nézetben:
Ne hagyjuk a leányt vinni
Más vidékre innen.

Mivel innen más vidékre
Messze járni, kelni . . .
Nincs annál jobb, mint a leányt
Közelről szeretni.

93.

Feltettem, hogy megnősülök,
De már abba' hagytam;
Meggondoltam, 'sz ugyse élek,
Jobb lesz igy magamban.

Te, barátom, házasodol,
Én rá se gondolok;
Több bajt biz én a fejemre
Világért se hozok.

Ég a tűz a hegytetőkön,
Tatárka a völgyben;

Ne végy nőül más hitűt, mert
Feleselős lészen.

94.

Házasodjál, legény,
S földid legyen a lány:
Mert a czifra lányok
Nem kelnek fel korán.

Mert piperés asszony
S czifra ökör mellett
Az úr Isten soha
Nem áldja az embert.

95.

Házasodj', fiacskám,
Leányt végy el aztán;
Mert a lánynak szive olyan
Mint a napfény nyárba':
Bárha néha süt komoran,
De meleg sugára.

Házasodj', fiacskám,
Özvegyet ne hozz ám:
Mert az özvegy szive olyan,
Mint a napfény télben:
Bár melegit is komolyan,
Fázol ám a szélben.

96.

Oh, Mari, ne váljunk el még:
A nyáron én hova lennék?

Huzzuk ki még ezt a telet,
Tavaszra oszt' Isten veled!

97.

Oh leányka, oh leányka,
Nem félsz az Istentül,
Hogy elverted méltatlanul
Rózsád' küszöbödrül?

Oh leányka, oh leányka,
Büszke vagy irántam;
Büszke leszek én is hozzád
Valamely órában.

98.

Haj, a kertben megyfa, mogyorófa túlnan,
Szeretem a leányt, engem a lány jobban.
Szerettem a lányt három nyáron,
Nehéz birni őt e világon.

Ágain sarjakat ereszt minden fácska,
Hű párjára talál minden kis madárka;
Ah, e világon én vagyok csak,
Ki hű párt keresek magamnak.

Nyergelve a lovam, másikat nyergelek,
A galambomhoz én most utnak eredek;
Lesz-e abból valami, vagy sem?
Édes rózsám, ne ereszsz engem!

Nagyon sötét van az udvaron, nem látok.
Oh jőj ki, leányka, jőj ki, szivem, várok!

Oh jöjj ki, jöjj ki, és beszéld el,
Vigasztalj meg egy szóbeszéddel.

„Hogy mehetnék én ki, nincs nekem rokonom,
S hogy aztán baj érjen, azt én nem akarom,
Mert hozományom sincs, s mihelyt lesz,
Az ifjak közül vagy egy elvesz.“

Leányka, leányka, ne mondd te azt nekem,
Hozományrul neked nem szóltam soha sem;
Elég hozományom lészsz te nékem,
Mint a fényes hajnal az égen.

„Oh te fényes hajnal! most azt mondod nékem;
Azután azt fogod: szerencsétlenségem!
Ha te nem, hát anyád kimondja,
Legalább nem leszek bolondja.“

Hogy tudná azt anyám a szemedre vetni,
Mikor én szeretlek s el akarlak venni;
Szeretni mért ne szeretnélek,
Egymásé már rég e két lélek.

„Oh jaj, szép ifiu, minő a beszéded!
Talán most szeretsz, mert arcz-rózsáim' nézed;
De ments Isten, beteg ha lennék,
Te elhagynál, s én hova mennék?“

Szerencsésen soha én haza ne érjek,
Ha neked igazat mindig nem beszélek!
Ugy verjen meg engem az Isten,
Ha másra gondolnék szivemben.

Ellenségeink már vermet ásnak nekünk,
Hogy egymástul végkép elszakadjon szivünk;
Csak ássanak, csak ássanak, de
Belé aztán ők hulljanak le.

A mikor megállunk gyürü-jegyváltáskor,
Szivemről lefoszlik, a mi gyötört százszor;
Kendővel átkötik kezünket,
És ugy töltjük el életünket.

99.

Gyerünk, pajtás, gyerünk!
A hol két gyertya ég;
Dörömbözz, kiabálj,
Tán kinyitják ma még.

Bemennék hozzája,
De hát bocskorom van;
A czifra-lelkét! csak
Nem nyitja ki mostan.

100.

Oh Mariskám, fehér lányka,
Veszek bármit néked:
Csak ne mondd meg az anyádnak,
Hogy szeretlek téged.

Oh Mariskám, fehér lányka,
Hol mulattál éjjel?
„Tul a folyón Ivánkával,
Azzal a szőkével."

101.

Édes kedves drága szentem,
Gyöngyadta galambom,
Azt beszélik, hogy szeretlek:
Mért kéne titkolnom?

Hej nem látni azt a falut,
Egy körtefát csupán;
Ugy vágy oda az én lelkem,
Ott lakik a babám.

Akadályoz minduntalan
A körtefa engem;
Nem láthatom, hogy merre van
Az én kedves lelkem.

102.

Fakadj ki ma, száraz tölgyfa,
Mert holnap fagyni fog;
Nem tudok megházasodni,
Irigyem annyi sok!

A fagyást én fel se veszem,
Holnap próbát teszek;
Irigyektől nem félek én,
Hátha még nős leszek?

103.

Azt beszélik, itélet lesz,
De nem lesz itélet;

Mert engem már e világon
Régen elitéltek.

Azt beszélik, itélet lesz,
Nem félek én attul;
Érje azt, ki reám se néz
Már a nagy a haragtul.

104.

Ideje már, édes anyám,
Hogy megházasodjam,
De a kit én megszeretnék,
Kevés van ám olyan.

Édes anyám, vénségedre
Ujra férjhez mentél,
De énnekem feleséget
Nem igen szereztél.

105.

Jármos ökör van a hegyen,
Szerszámozott ló is;
Egyetlen lányt ne végy soha,
Ha ezüstös vón' is.

Mert az anyja ily leányra
Ügyel mint a tűzre;
Azt szeretné, hogy a lánya
Királyasszony lenne.

106.

Oh ne vágd a kecskerágót,
Mert az bogyót terem;

Ne bántsd te az özvegy lányát,
Hajadon hadd legyen.

Kecskerágó bogyóinak
Kár lesz megteremni,
Kár lesz özvegy leányának
Lány fővel ellenni.

107.

Kedves nekem, mert kedvemre
Való ez a lányka:
Elvenni nem tanácsolják.
Nincs lábas jószága.

Nem táplálnak, nem ruháznak
Téged az emberek.
S azért, hogy te szegény lettél,
Ne sértegessenek.

Ha mondják is az emberek,
Nincs sok jövedelme;
De mikor a kedves leány
Szivem' elszerette!

Nem ott van a boldogság, nem,
Hol gazdagok laknak;
Ki nem nősül szerelembül,
Nem hiszem boldognak.

108.

Megöl engem még ez évben a bánat,
Ha szeretőt a szivem nem találha

Soh'se busulj, szép legény te, a miatt,
A faluban menj el az ablak alatt.

Bánatomban nem sokára meghalok,
Nagy szerelem hevétől már hervadok;
Szerelemtől ha majd egyszer elszokom,
Ajtót nyitni nem lesz kinek, jól tudom.

109.

Oh pusztulj el, csak le ne dülj,
Te magas hegyorom;
Legkedvesebb nekem ma is
Az első galambom.

Van galambom már énnekem,
Egy csinos kis leány;
De szivemet csak a régi
Birja ám igazán.

110.

Kis kertemben elfagyott a
Kecskerágó fája,
Megbán engem nem egyszer, sem
Kétszer, a leányka.

Nem csak egyszer, kétszer bán meg,
Eped majd örökké:
Oly szeretőt, mint én, nem lel
Életében többé!

111.

Egy csillag volt épen
Messze fen az égen,

A mely elvezetett
Rózsámhoz egészen.

A hold is sugárzott,
Fekhelyemig látszott;
Még az ablakom' is
Elkerüli már most!

A hegyen pocsolya,
Kacsák ültek oda;
Nem vagyok én gazdag,
Ne járj hozzánk soha.

112.

Mondd meg, rózsám, mondd meg,
Szeretsz-e te engem?
Szeretsz-e te engem,
Kell-e a szerelmem?
Mondd őszintén: lészsz-e az én hivem?
Ne csalogass, ne szomoritsd szivem'.

Akkor vallom én meg
Az igazat neked,
Ha átveszem neved'
S megesküszöm veled.
Mondd meg azért nekem, szép kedvesem:
Szeretsz-e mást? ne szomoritsd szivem'.

Verjen meg az Isten
Egyenes utjába',
Ha gondoltam másra,
Egy Isten adtára.
Ugy verjen meg itt e pillanatban,
Hogyha másra valaha gondoltam.

113.

Oh te kedves eljegyzett leányka,
Miért jársz, kelsz oly bánatos arczczal?
„Oh hogy lennék én víg, szegény árva?
Kit szeretek, nem élhetek azzal!“

Oh te leány, s ti fekete szemek,
Csak busultok s nem alusztok soha;
Kipirnltak a könyező szemek,
Teste, lelke már egészen oda.

Gondolatod, lányka, hol tévelyeg?
Azt sem tudod tán, kit szeret szived...
„Oh tudom én, tudom, kit szeretek,
Csak nem tudom, kivel váltok jegyet!“

114.

Kirepült a szikla közül
A fécske,
S felébredt rá az aluvó
Szemecske.

Nem volt ám az fecske, hanem
Csak madár:
Ha nem szeretsz, maradj, rózsám,
Csapodár.

115.

Hej a sebes folyón által
Ismerkedtem meg a lánynyal;

Mi haszna, hogy már ismerem,
Nem lakhatik azért velem.

Hogyne, mikor ellenségi
Utját állják mindig néki,
Hogy csak nála ne lakhassam,
Hogy őt szeretni ne tudjam.

Lányka, lányka, mondj igazat,
Ne szomoritsd napjaimat:
Szeretsz-e? vagy mást keresek,
S kit akarok azt szeretek.

Mert miattad ha meghalok,
Lelkemmel én tönkre jutok;
Oh leányka, ne tedd te azt,
Engem szeress és ne amazt.

„Ne zaklass, menj tőlem, csalfa,
Szám nélkül vágysz a lányokra;
Mé'ket szeresd, azt se tudod,
Engem ámitsz, magad' csalod."

116.

Nem barna, nem szőke
Az én kis kedvesem;
Az est nála nélkül
Oly nehéz énnekem.

Az est oly unalmas,
Nem jön rám az álom;
Hadd verjen meg, rózsám,
A nagyhét, nem bánom!

117.

Hej, felmegyek a havasra,
Borsót fejtegetni;
Mától fogva, édes kedves,
El foglak feledni.

A havasnak tetejében
Vad kecskenyáj legel;
Még se hagylak én el, rózsám,
A bút nem birom el.

118.

Falu végén jávor,
Meghajlott az ága;
Bolondba szerettem,
S pirongat a lányka.

Ne pirongass, bohó,
Mert nagyon szeretlek,
Mert én téged, lányka,
Szóval kecsegtetlek.

Ne pirongass, bohó,
Jóra fordul még ez;
Elmégy a törvényre
S a biró majd végez.

Oh a derék birák
Ugy itéltek nékünk:
Hogy szeressük egymást,
A meddig csak élünk.

119.

Köveken fut az ér, gátot
Ellene ki vessen,
S nekem, hogy a galambomat
Holtig ne szeressem.

Parton áll a fűz s gyökere
Le a vizbe mélyed;
Mit csináltál velem, rózsám,
Hogy ugy fogyok érted?

Kecskerágón fehér virág,
Vörös a bogyója;
Hej a nagy szerelem minden
Bajnak okozója!

Virágzik a tövisbokor,
Mert gyökere hosszú;
A ki nem volt szerelmes még,
Nem tudja, mi a bú.

120.

Kiházasitott az anyám,
Házas, házas vagyok;
Választott oly feleséget,
Kit ki nem állhatok.

„De hát, édes kedves fiam,
Rá ki erőtetett?
Olyat kellett volna venned,
A ki szerelmesed.“

121.

Rózsa piros volt, hogy
Tegnap ide adták;
Fehér haloványan
Találtam ma arczát.

Gyöngyös pártában volt,
Tegnap hogy id'adták;
Fehér patyolattal
Ma már letakarták.

122.

Hol vagy, barna szemü rózsám,
Hol vagy? szólj legalább;
Utánad én ugy busulok,
Jer, vigasztald babád'!

Kit fogok én csókolgatni,
Általölelgetni?
Hogyha nincs itt, a ki engem
Ugy tudott szeretni.

Nincsen itt már az a lányka,
Nem is lesz itt soha;
Szép volt, jó volt, s elvitték az
Emberek máshova.

123.

Szomoruan hangzik a te
Furulyád nótája,

A bánattól elájul rá
Nem egy kis leányka.

Találgatod, kis leánykám,
Mit dalolok rajta;
Bus szivembül hát biz' én a
Gondot fojtom abba.

Hogyha nem a kolomeijka *),
Hát elvesztem volna,
Megtört volna szép életem
Búba', fájdalomba'.

De ha szivem sajogni kezd
S gyötör a búbánat:
Dalt fuvok a furulyámba,
Akkor aztán bánthat!

Kérdik is a jó emberek;
Annyit mért danolok?
Oh mert szivem búját üzik
Ezek a bús dalok!

Ide megyek, oda megyek,
Mindig csak danolok;
Ha meg haza jövök, akkor
Csak ő rá gondolok.

124.

Kihajtottam négy ökröm',
Már tetszett a hajnal;

*) Dalt jelent; tulajdonképen helynév, Kolomeija falutól véve.

Az ökrök jól nem laktak,
Én álmos vagyok, haj!

125.

Oh be fáj az apró máktól
Búbánatos fejem;
A mig élek, galambomat
Soha nem feledem.

Fülemile, fülemile,
Add ide a szárnyad',
Hadd repüljek, merre tudok,
Keresni babámat.

Oh fülmile, fülemile,
Hol és merre jártál?
Mondd igazán, nem voltál-e
Valahol babámnál?

Oh fülmile, fülmile, ha
Lábad enyém volna,
Galambomat fölkeresném,
Mig a hó lehullna.

126.

Egyet szerettem csak,
Többet már nem lehet,
Mert a kulcs szivemtől
Örökre elveszett.

Oh szivem, te szivem,
Kemény kőbül való!

Miért nem repedsz meg
A nagy fájdalomtól?

127.

Hol van az a forrásocska,
A melyben fürödtem?
Hol van az a kis leányka,
A kit ugy szerettem?

Azt a forrást a fü is már
Régóta belepte;
Az én kedves galambom is
Régóta menyecske.

128.

Megzugott a mogyorófa,
Mikor fakadt ága;
Oh könyezett, mikor jegyet
Váltott a leányka.

Oh ne zugj, nagy mogyorófa,
Oh ne fakadj ki, ág!
Ne sirj, ne sirj, kis leányka,
Ne menj férjhez inkább.

Áll a füzfa a vizparton,
Lecsüng hosszu lombja;
Készülj fel hát, kis leányka,
Lakodalmad van ma.

„Jobb lett volna, édes anyám,
Eltemetni engem,

Mintsem ahhoz adni, a kit
Nem szenvedhet lelkem!"

Kakukolt a kakuk madár
Az erdőn, a tölgyfán,
A templomban esküvőjén
Könyezett a kis lány.

Ne sirj annyit, ne sirj, kis lány,
Jó dolgod lesz neked:
Megmosdol majd könyeiddel,
Ha nem találsz vizet.

129.

Az erdőben elaludtam,
Fülemilét nem hallottam;
Fakó tollu fülemile,
Hej kedvesem barna szeme!

Hogyha volna röpke szárnyam,
Kedvesemhez szállnék bátran,
Oda, hol lent áztat rózsám . . .
Könye pereg szemén, arczán . . .

130.

Nagyon messze van énnekem
Te hozzád eljárni;
Haj, felhagyunk, kedves Ilon,
Szerelmünkkel már mi.

Virágzott a száraz tölgy is,
Mig értem vert szived;

Szárad most a nyers is, m'óta
Nem vagyok már hived.

131.

Jártam árkokon át,
Szedtem sok ibolyát;
Mit ér az ibolyám,
Felém se néz babám!

132.

Hej virágos kis kertemben
Szép örökzöld terem;
Elbujdosott a világba
Ifiu kedvesem.

Hej akár zöld, akár nem zöld
A juhar levele,
Levelet irt nekem az én
Szivem egyetlene.

De aranyos tollal én is
Visszairtam néki:
Más szeretőt keress, mert nem
Fogok veled élni.

133.

Elvirult a kecskerágó
Sövény közelében;
Be édes volt a galambom
Ajka egy időben.

A milyen volt, olyan volt most
Vége már mindennek :
Mert már az én galambomhoz
Mások jönnek, mennek.

134.

Ne aggódjál, kis leánykám,
Szüretkor majd enyém lészsz ám;
Jánosra, vagy szüret után,
Elveszlek majd soha napján.

135.

Áll a juhar a viz felett,
Szél veri az ágat;
Bánkódol-e ugy utánam,
Mint én te utánad?

Ha ugy busulsz én utánam,
Mint én te utánad :
Akkor válunk mi meg, mikor
Viztől a hal válhat.

136.

Mit csináltál velem, mondd csak,
Te hamis leányka,
Hogy te nekem olyan kedves
Vagy egy idő óta?

Oh leányka, szép leánykám,
Be szeretlek téged;

Ha szivemnek ellentmondasz,
Meghalok te érted!

137.

Mocsár az ott, pej paripám,
Mély mocsár;
Nem megyek a menyecskéhez
Én ma már.

Megyek inkább a leányhoz,
Babámhoz,
Ki párul vesz a farsangon
Magához.

Állj nyugodtan, kantározott
Paripám,
Te meg jöjj ki az ablakhoz,
Kis babám.

„Keserves az én látásom,
Angyalom;
Nem leszünk mi egymáséi
Jól tudom.“

138.

A hegyen bolyongtam,
De már beleuntam;
Tegnap eskettek meg,
És ma már megbántam.

Hogyha megengednék
Még egyszer választni,

Majd tudnám én, tudnám,
Kezem' kinek adni.

139.

Járok kelek a világon
Sóhajtozva mélyen,
Szegény az én árva fejem,
Mert oly szerencsétlen.

Oh éveim, szép éveim,
Eltünt ifju korom!
Szerencsétlen sorsomat már
Nem soká hurczolom.

Lebocsátom bal sorsomat,
Le a hullámokba;
Hátra nézek, hát utá'am
Ott uszik már ujra.

Születésem szerencsét'en,
Olyan lesz halálom;
Szerencsétlen órában szült
Engem anyám, látom.

140.

Hej nem azért danolok én,
Hogy sok a vagyonom;
Szivemen nagy terhet érzek,
S lerázni nem tudom.

Azt gondolja minden ember,
Hogy nincs semmi bajom;

Hej, nagy az én aggodalmam!
Alig, alig birom.

Kérdik tőlem jó emberek,
Hogy minek mulatok?
Haza jövet bántnak aztán
Nehéz gondolatok.

Ugy szeretnék találni már
Nyughelyet magamnak;
De eltünt szép ifjuságom . . .
Vége vagyonomnak!

141.

Abba' maradt danolásom,
Ott hagytam a tánczot;
Hisz reményem ott fekszik a
Sírgödörben már most.

Vége első szerelmemnek,
Első csókjaimnak;
De soha sem lesz vége majd
Bús sohajaimnak.

142.

Szép a szőlő a kis kertben,
És az almafácska;
Oh nincs többé s nem is lesz már
Gondom a leányra.

Hej a kertben szép a szőlő
És a vörös szilva;

Oh nincsen már s nem is lesz meg
Szeretőm, a barna.

143.

Oh Istenem, mért nem lett ugy,
A mint beszélgettünk,
Zöld juharnál, hol a patak
Zuhogását lestük.

Oh be örülsz, kis leányka,
Szemed tele fénynyel!
Oh bár soha ne fénylenék
Se nappal se éjjel.

Mi haszna, hogy ugy szeretlek?
Neked roszul esik:
Mert hisz kökény szemed régen
Mással szeretkezik.

El is megyek, elvándorlok
Te miattad, kis lány:
Hadd veszszek ott bánatomban,
Örülhetsz rajt' aztán.

144.

Ha a patak nem volna nagy,
Átgázolnék rajta,
Szeretném én a rózsámat,
Ha hűséges volna.

De én benned, édes kedves,
Már nem igen bizom;

Úgy beszélsz már akárkivel,
Mint én velem, tudom.

145.

Hej, kedves galambom,
Mással szeretkőzöl,
Elfordultál te már
Régi szeretődtől.

Ha itt hagytál engem
A nagy búbánatba',
Tépjen össze véle
Az ördögök hadja.

Ha itt hagytál engem
Búba', s nem örömbe',
Hulljon le a csontig
Tested mindörökre!

Ha itt hagytál engem,
Ne légy velem csufra,
Az ablakunk alatt
Ne járj sipolgatva.

Aludj', kedves, aludj',
Aludd ki magadat;
Hisz én máshoz megyek,
Ne bánkódj' a miatt!

146.

Ha a patak nem volna nagy,
Én nem kerülgetném;

Ha a rózsám nem volna szép,
Akkor nem szeretném.

De a patak bizony csak nagy,
Meg kell azt kerülni;
S az én rózsám fiatal még,
Fogom is szeretni.

147.

A viz szinén áll a komló,
Bokrokra hajolva;
Messze hallik, édes rózsám,
A furulyád hangja.

Szépen játszol a furulyán,
De még szebb a dalod:
Mert a szivnek bánatát is
Mind belé foglalod.

148.

Oh mikor még kis lány voltam,
És mulatni jártam,
Ugy tánczoltam, hogy a föld is
Rengett, ha bokáztam.

Oh most már nem járhatok el,
Hova eddig jártam;
Oh már én most nem szeretem,
Kiért eddig vágytam!

Állnak a fűzfák a sánczon,
Minek is ültettem?

Nincs már nekem galambocskám,
A kit ugy szerettem.

Nincs szeretőm, s nem egy hamar
Cserélem föl mással,
Legfölebb ha köszöntetem
Jó emberek által.

Oh kimegyek én a hegyre
Sirni keservesen:
Jöjj el, jöjj el, hadd lássam még
Orczádat, kedvesem!

149.

Hej, a kit én hűn szeretek,
Csak ahhoz adjatok;
S arról, a kit gyülölök, meg
Inkább ne szóljatok.

S lám azt, a kit hűn szeretek,
Hátam megett lelem;
A kit pedig gyülölök, az
Szem közt van én velem!

150.

Ti ifju évek, ah! vajon
Hova tűnhettetek?
Szivembül sok vágy s gondolat
Repül érettetek.

Keresni rég akartalak,
De nem tudtam merre;

Nem ismerek senkit, a ki
Jó utra terelne.

151.

Ugyan miért zaklatsz annyit,
Mikor szived máshoz hajlik?
A kit én nem csókolgatok,
Annak én ám békét hagyok.
Ugy mint te nem tehetek,
Tizet soh'se szeretek.

Azt akarod elhitetni,
Hogy te mást nem fogsz szeretni;
Pedig már van más kedvesed,
A hálót rám minek veted?
Ugy mint te . . . stb.

A szomszédnőm mondta nékem,
Hogy terhedre voltam régen;
S most hogy őt is ott hagytad hát,
Mit jársz ide annyiszor át?
Ugy mint te . . . stb.

Azt beszélik az emberek,
Hogy egy huron pendültetek;
S ha már olyan jól vagy vele,
Minek is jársz annyit ide?
Ugy mint te . . . stb.

Soh'se csábits engem annyit,
Szivem hozzád ugy se hajlik;
A kinek más kedvese van,
Az jár hozzám minduntalan.

Ugy mint te nem tehetek,
Tizet soh'se szeretek!

152.

A hutába kis utacska,
Hutába, hutába;
Mondd meg nekem, hol lehetne
Veled lenni, lányka.

Hol lehetne veled lenni,
El-elbeszélgetni;
Piros orczád' megcsókolni,
Meg-megölelgetni.

153.

Ligetek, ligetek,
Szép ifjut szeretek!
Szeretlek oly kimondhatlan,
Mert fekete bajuszod van.

Városban is voltam,
Veteményt is hoztam;
Kis kertemet beültetem,
Végtül végig jó sürüen.

Megfogamzott szépen
Már is veteményem.
Haj, a legény a leánynyal,
Megismerkednek egymással!

Oh a káposztácska,
Oh a szép torzsácska!

A legénynyel hű leányka
Szerelmeskedik magába'!

154.

Ha magamban dallok,
Mint a fiuk szépen,
Négy bükkfa kivirit
Az erdőben nékem.

Négy bükkfa az erdőn,
Ötödik a völgyben;
Fekete szemivel
Meglát rózsám engem!

155.

Ha dalolni kezdek
A széles határban,
Az én galambom azt
Meghallja az ágyban.

Ha dalolni kezdek
Vékony szép hangomon,
Meghallja azt rózsám,
S nem ismeri, tudom.

Ha dalolni kezdek,
Zeng belé az erdő,
Hallja azt rózsám, ha
Erre ökrével jő.

Hej hangom, hangocskám,
Édes kedves hangom!

Hol fogtok zengeni
Egy év mulva vajon?

156.

Sápadok én, édes anyám,
Sápadok, sápadok;
Nem tudod te, édes anyám,
Ilyen mitől vagyok.

Oh ha te azt tudnád, anyám,
Mily nehéz a szivem,
Megfájdulna ám még a te
Jó szived is ezen.

157.

Mihályom, Mihályom,
Rózsás arczu babám!
Fájt a szivem, fáj az
Most is Mihály után.

Hogy fájjon övé is,
Mint enyém utána,
A mig nyugodalmam
Nem lesz valahára.

158.

„Lehullt az égről egy csillag,
Ott van a habokban;
Bekötötted világomat,
Kösd ki, anyám, mostan."

„Oh mily nehéz a köveknek
Uszni a viz alatt;
De nehezebb kikötni már,
Lányom, világodat.“

Kecskerágó zöld levelét
A vihar elhordta;
Hej, a kis lány szép világát
Ugyan elrontotta.

Hej fiatal kis leányka,
Éved lejárt, látod!
Fiatalon mentél férjhez
S nem élted világod'.

„Férjhez adott engem anyám,
Valamiféléhez,
Most türnöm kell ő kemét, még
Sorsom mást nem végez.

De ha anyám szép fiatal
Legényhez ad engem,
Ugy viritok el akkor, mint
Rózsa a kis kertben.“

159.

Ki van ott, ki van ott?
Ott kün ki sipolgat?
Ifju ur, ifju ur
Ifju lányt szorongat.

„Ifju ur, ifju ur,
Hagyja ölelését;

Gyönge lány vagyok én
Hagyjon nekem békét!“

160.

Az anyámnak csupán csak egy,
Egyetlen lánya volt;
Gondoskodni akart rólam
S részegeshez adott.

Oh én kegyes jó Istenem,
Vaj mitevő legyek?
Vedd el inkább életemet,
'Sz nincs a kivel éljek.

Oh ha sorsom' tudtad volna,
Jó elöre, anyám,
Könnyen vizbe fojtottál vón,
Gyermekkoromba' tán.

És ha vizbe fojtottál vón
Rég enyészet fogna:
Egy nap sirtál, másnap pedig
Elfeledtél volna.

161.

Maga vetett ágyat anyám,
Maga fektetett le;
Napámnál meg ritkán alszom,
S nincs megelégedve.

Otthon délig elfeküdtem,
S még letakart anyám;

Itt meg ritkán alszom, és még
Akkor is szidnak ám.

162.

Szürke kakuk ah be szépen
Kakukolt a fákon:
Van-e olyan szerencsétlen,
Mint én, e világon?

Dolgozom és fáradozom,
A kezem is ugy fáj;
És ha haza megyek, nincs ki
Szólana hozzám már.

163.

Beteg vagyok, édes anyám,
Magam magam' rontom:
Mert a régi szeretőmért
Én megint csak bomlom.

Oh bár soha se láttam vón'
A kit ugy szeretek!
Hogy nem tudtak szétválasztni
Minket az emberek!

164.

Ej ne csipdess, édes rózsám,
Ne csipdess, ne csipdess;
Megmondtam én elégszer, hogy
Más szeretőt keress.

Oh ne rugdalj, édes rózsám,
Ne rugdaljon lábad;
Nem lészsz férjem s én nem leszek
A te hites társad.

165.

Ne járj hozzánk, ne járj,
Hisz látni nem vágylak;
Becsukom előtted
Az ajtót, ha látlak.

Bedugom szalmával,
Fonallal kötöm bé;
Meglásd, legény, hogy nem
Eresztlek be többé.

166.

Hej a magas hegy tetején
Fehér lóhere nő;
Szeretnek a szép fiuk, ha
Nem is vagyok nagy nő.

Ha nagyocska nem is vagyok
'S piros arczu lányka:
Meghuzódtam szívedben már,
Mint fűrj a buzába'.

167.

Kié ez a ház itt közbül?
Az ott enyém szélen;

Szeretnek a szép legények,
Mert szép vagyok, érzem.

Azt a sárga sipkás fiut
Szeretem én igen;
Csak csókolna, ölelgetne
S értené a szívem'.

Azt a fiut szeretem, ki
Sárga kalapban van;
Ugy megcsókolt, hogy a vér még
Most is forr arczomban.

Ne add, Isten, hogy rózsámba
Annyiszor nyilaljon,
Hányszor összeért arczával
Az én piros arczom.

Ej, hogy tetszett nekem abban
A rövid gubában;
Ugy megcsókolt tegnap, hogy még
Most is édes szájam.

168.

Hej, a hegyen kiviritott
Egy szép mák pirosra;
Azt a fiut szeretem én,
Ki egy kicsit nyalka.

Hát mi köze másnak ahhoz.
Hogy én kit szeretek?
Hiszen komor pillantást csak
Mihasznákra vetek.

169.

Fáj a fejem s a vállam közt,
Egy szóval mindenütt;
Vezesd ide szeretőmet,
A fekete szemüt.

Oh csak azt ne vezessétek,
Kit előbb szerettem;
Hanem csak azt inkább, a kit
Szeretni most kezdtem.

Hej, fáj nagyon, fáj a fejem,
Szédül fájdalmában;
Kösd be, kérlek, a fejemet,
Nem óhajtott társam!

170.

Mert hórihorgas vagy,
Nem leszek a tied;
Ha megbetegednél,
Hol vennék szereket?

Kérni fogom Istent,
Szent Jóbhoz is esdek:
Hogy tenyeres-talpas
Legényhez mehessek.

171.

Busult a sok szomszéd asszony,
Busult minden ember,

Menyasszonyi koszorut n
Hogy soh'sem teszek fel.

Fejemre most hogy aranyos
Koszorut kötöttek,
Szomszédaim egytől egyig
Kőbálványnyá lettek.

172.

Fent a havastetőn gödröt
Ás a juhászbojtár;
Hej, Iván, a mért szeretlek,
Sokszor megszidtak már!

Hej, sok izben megszidtak már,
Csakhogy meg nem vertek;
De szeretni Ivánkámat
Azért se szünöm meg.

173.

Hej holdacskám, jó holdacskám!
Ne süss te senkinek,
Csak ha ballag kedves rózsám,
Világits léptinek.

Éjjel nappal süss fényesen,
A ködöt verd széjjel,
És ha eljön szép kedvesem,
Bujj felhők megé el.

Hej holdacskám, jó holdacskám!
Bujj el a ház mellé;

Hogyha eljön babám hozzám,
Szóljak vele kissé.

Hej holdacskám, jó holdacskám
S te hajnalcsillagcsa!
Ragyogjatok, a hol csak lány,
Szép lány van a házba'.

174.

Száz iró azt papirosra
Nem tudná leirni,
A mit együtt, édes kedves,
Összebeszéltünk mi.

Száz zsandár azt soha bizony
Nem számlálná össze,
A hány szép szó elröppent már
Közöttem és közte.

175.

Ez is falu, az is falu;
Mért vagyok én oly szomoru?
Hej vig vagyok ám én ottan,
A hol az én kedvesem van.

Már azt hittem, idegen jön,
El kellett volna rejtőznöm;
De látom, hogy a kedvesem
Csókolózni jön sebesen.

Már azt hittem, idegen jön,
Gyorsan el kellett vón' szöknöm;

De biz az az én kedvesem,
Csókolni jön egyenesen.

176.

Ugyan te nyirfáklya,
Kicsi nyirfáklyácska,
Mért nem égsz te nekem
Lobogó szép lángba'?

Fényesen lángolva,
Fellobbanó fényben!
Tán nem száritottak
Ki a kemenczében?

Vagy hát, te fáklyácska,
Nem vagy száraz talán?
Vagy vizzel öntött le
Az a jó mostohám?

Feküdjetek le már,
Bugó galambjaim,
Nincs kire várnotok,
Szelid barátaim.

Egész éjszakákat
Kell nekem virrasztni;
Nem alhatom semmit,
Ágyat is kell vetni.

Ágyat is kell vetni,
Mert kedvesem' várom;
Most sincs még itt, pedig
Elmult első álmom.

Harmadik álmomra
Feljött a hajnal s nap . . .
S a rózsám mellettem . . .
Nincs nálam boldogabb !

177.

Hej , szőke Jánoskám ,
Mért nem jársz el hozzám ?
Talán félsz anyámtul ,
Vagy lemondsz rózsádrul ?

„Anyádtul nem félek ,
Még érted is égek ;
Csakhogy , drága lélek ,
Irigyektől félek.“

178.

Oh én édes öreg anyám ,
Mit akarsz már velem ?
Hogy nem bocsátsz társaságba ,
Mikor ugy kedvelem ?

Szánakozzál , én Istenem
Rajtam , szegény lányon !
Mert valami rút kéri meg
A kezem' még , látom.

179.

Ti közeli szomszédaim ,
Rosz emberek vagytok :

Kit szóltok majd, a világnak
Hogyha búcsút mondok?

Bizony inkább szólnátok meg
A követ, a vizet,
Semmint engem ifju leányt,
Arczom' s szemeimet.

180.

Hej, egyetlen lánya vagyok
Az édes anyámnak;
Megszól minden, pedig magam'
Nem tudom hibásnak.

Ócsárolnak; de én arra
Nem sokat hallgatok;
Az én kökény szemeimmel
Csak ugy kacsintgatok.

181.

Oh világits, szép holdvilág,
S te hajnali csillag;
Boldogtalan sorsom' lássák
Mind, a kik vigadnak.

Ültessetek, testvéreim,
Rozmarint siromra,
Hadd tudják meg, hogy engem a
Szerelem vitt oda.

Majd ha, rózsám, megállanál
Egykor sirom felett,

Gondolj arra : engem e lány
Mily hiven szeretett!

182.

Ha én nem is szóltam semmit,
Mondta minden ember,
Szerelmünkből hogy már nem lesz
Semmi most az egyszer.

Nem minden kert terem ám meg,
A melyik kivirit;
Nem mind lesz az férj s feleség,
Kik egymást szeretik.

Nem minden kert termi azt meg,
A mi kivirágzik;
Nem mind kel az össze, a kit
Szeretett egy másik.

A fél kertben terem minden,
A félben meg hervad;
Egyik fél tesz igéretet,
A másik elhalhat.

A fél kertben terem minden,
A félben meg szárad;
Egyik fele összekél, a
Másik fél meg várhat.

Oh énekel árva kórón
Egy szürke madárka . . .
Oh a ki még nem szeretett,
Boldog az a lányka!

183.

Hej fehér zab van a hegyen,
Nem láttam ma a kedvesem';
Nem láttam őt két napja már,
Nincs számomra csak a halál.

Beteg vagyok, fáj a szivem,
Nem tanácsol meg senki sem;
A kinek jó tanácsa volt,
A világba elvándorolt.

184.

Szétfoszlott a barna felleg,
Több eső már nem lesz;
Én téged már nem szeretlek,
Megyek, s elfelejtesz.

Oh ti sötét szemcsillagok,
Jaj értetek nékem!
Nem tölthettek hát nyugodtan
Egy éjet se vélem?

Akarunk vagy nem akarunk,
Meg kell annak lenni;
A kedvestül elszakadunk,
Elmegy mást keresni.

Megy a kakas az ülőre
S' kiált : kikiriki!
Isten veled hát örökre,
Rózsám, el kell menni!

185.

Oh merre vagy, hol vándorolsz, szolga?
Kinek adod szivem' ajándokba?

Oh te szegény, szegény vándor szolga,
Miért nem mégy, mint más, a dologba?

Szép galambom, te szivem szolgája,
Mért nem mégy hát legalább napszámba?

Az emberek mennek már szántani,
Mi véled a kocsmába mulatni.

Az emberek már be is szántottak,
Munkálkodtunk mi a kocsmárosnak.

Az emberek már kendert is vetnek,
Nyirkos zsákban vége a mienknek.

Az emberek a kendert áztatják,
A mienket disznók boronálják.

Az emberek hordják az életet,
A kocsmában dőzsölünk mi veled!

186.

Nem tudod te, édes anyám,
Nem is fogod tudni,
Hogy kiért fáj az én szivem
S kiért fog elhalni.

Oh én édes jó Istenem,
Arra kérlek, arra:
Vedd le szivemrül a terhet,
Mert tovább nem birja!

187.

„Meghalok, meghalok,
Te élni fogsz, rózsám;
A hol majd porladok,
Jer ki néha hozzám.

Jer ki megtekintni
Zöldülő sirhantom';
S fehér piczi lábad
Dobaját meghallom.“

Kiment a leányka,
Oda állott fejtül,
Kis lábai alatt
A fű is mind eldül.

188.

Hej gázlóban, a gázlóban,
Galambok isznak a tóban;
Szörpölgetnek, le-lenyelik,
Szárnyaikat összeverik.

Emlékeznek szerelmökre,
Egymással hogy keltek össze;
A kopár tölgy kiviritott,
Levelök közt rejtőztek ott.

Elvirított, már nem zöldül,
A levél rajt' meg se rezdül;
Kóbor legény minden áron
Szeretni vágy, de utálom.

Sürü köd szállt az erdőre,
Hej, rászedni szeretnél te!
Nem segit meg a jó Isten,
Csalfa, rá nem szedsz te engem.

„Van nekem, ha kell, sok pénzem,
Rászedlek én, eljösz vélem;
Az én pénzem csak nem polyva . . .
A lány szemöldöke barna.

Az én pénzem nem is szemét,
Lássuk a lány fehér szinét;
Fogjatok be lovat szánba,
Menjünk rózsám udvarába.

A kapuhoz oda érve
Jön kedvesem már elénkbe;
Aranyos lány s vidám kedvü,
Arcza mint a fehér szekfü.

Inge sima, illik rája,
Szépen látszik a nyilása . . .
Arra termett a termete
Szemöldöke szép fekete."

189.

Ah, a hegyen, a magason,
A vessző már zöldel;

A legénynek, ha mondja is:
Szeretlek, ne hidd el.

Mert ha melléd áll és csörög
Pönge sarkantyuja,
Ha máshoz megy, annak ismét
Ugyanazt hazudja.

190.

Oh Parászka *), ily semmire
Kellett magad' adni!
Kár Parászka, piros arczod
Hamar fog hervadni.

191.

A Dunának szőke habja
Csendesen foly, nem háborog;
Hajfonatját kis leányka
Fésülgeti s ugy megzokog.

Kifésüli, a Dunához
Viszi aztán s igy beszélget:
„Uszszál, hajam, át a vizen,
Csábitóm számoljon érted!"

192.

Oh vaj kié az a forrás,
Hol a galamb fürdött?

*) Másképen Praszkovjá, Praszkoviá; görög név, itt mint diminutivum van használva.

Hát az a lány, ki vélem sok
Szerelmes éjt töltött?

Azt a forrást a galambok
Már régen kiitták,
Az én kedves galambomat
Bizony mások birják.

Hej, felmegyek én a hegyre
És kezemmel intek:
Jöjj el babám, mert meghalok
Te utánad, hidd meg!

193.

A hegyen, a hegyen,
A fű szála rezeg;
Az a régi legény
Irt nekem levelet.

Vissza irok én is
Zöld levelen néki,
Hogy elhagyta őt itt
Kedvese, a régi.

194.

Haj, én Pétert szeretem
S megvallani nem merem;
Péter, az még nem baj,
Fehér orcza, barna haj.

Észrevette anyám már,
Hogy utánam Péter jár;
Péter, az még nem baj . . . stb.

Megvert anyám jól engem,
A mért Pétert szerettem;
Péter, az még nem baj . . . stb.

Anyám, akár megölhetsz,
Péter azért enyém lesz;
Péter, az még nem baj . . . stb.

A széltül is eldülök,
Ha én hozzá nem jövök;
Péter, az még nem baj. . . . stb.

De ha őt észreveszem,
Csípőmre teszem kezem';
Péter, az még nem baj,
Fehér orcza, barna haj.

Főztem neki, sütöttem,
Péteremnek eltettem;
Nincs Péter, csak Gergely:
Mit tegyek most főztemmel?

195.

Oh a leány mint gerlicze
Csak Péterhez vonzódott,
S Péter mire észrevette
Ama már rég halott volt!

196.

Bocsáss engem, anyám,
Gabonát aratni;
Lesz gabonám, sok gabonám,
Boldognak fogsz tudni.

„Nem eresztem lányom',
Hátha eltévedne?
Szerencsédet, szép virágom,
Eljátsznád örökre!“

Bocsáss el mulatni,
Anyám, a berekbe,
Ott fogok én mulatozni
Szerencsém' keresve.

„Nem eresztem lányom',
Hátha eltévedne?
Szerencsédet, szép virágom,
Eljátsznád örökre.“

Bocsáss el, anyám, a
Folyóba fürödni,
Fogom ott uszkálva
Szerencsém' keresni.

„Nem eresztem lányom',
Vizbe ölné magát;
Elmetszenéd ott, szép virágom,
Szerencséd fonalát.“

197.

Ugy beléd szerettem,
Én édes kedvesem;
Azt se tudom, van-e
Már Isten az egen.

Messze van, távol van
A levél a fátul;

De messzebb, távolabb
Vagyok én rózsámtul.

198.

Eja haja, kedves mama,
Nem leszek már tied soha;
Szeretőmé leszek, hej, én,
Vagy szeretőm lesz az enyém.

199.

Zöld erdőben a bükk galyán
A kakuk kiabált;
Hej, elvágta hamis leány
Szeretője ujját.

De okos volt ám a legény,
Nem szólt senkinek se;
Kezkenővel begöngyölé,
S ment haza sietve.

Haza tartott, bent a házba'
A tüz már ugy lobog:
„Édes kedves jó anyám, a
Kezem fáj, ugy sajog!"

„No hadd fájjon, sajogjon csak,
S ne szünjék meg sohsem;
Ne öleljen szép lányokat
Soha ez életben!"

200.

Megyek a havasra
S a fűzfát levágom;

Azért, hogy szeretünk,
Válni fogunk, látom.

Már ha szét is mennénk
Derék személy miatt,
Hanem szétmegyünk egy
Sehonnai miatt.

201.

Kedvesim, kedvesim,
Négyen is valátok;
Most már csak egy van, de
Az is ördög, átok!

Jöjjetek el hozzánk,
Mindnyájan jöjjetek,
Ivánkák és Miskák,
Egykori kedvesek.

202.

A mikor én férjhez mentem,
Tanácsolta anyám nekem,
A fiukat ne szeressem,
Csak férjem kedvét keressem.

Anyámat én meghallgattam,
Mindenképen azon voltam,
Csak a férjem kedvét jártam,
De fiukért éltem-haltam.

203.

Szétment a sebes viz széles pocsolyákba ;
Szerettem a leányt, az anyja nem látta ;
Kis korátul mindig, s pedig nem akárhogy,
S elviszik most mások !

Hej, a nagy mezőben forráskutat ástak,
Az én galambomat eljegyezték másnak ;
Hej, be keserü lesz most az én életem,
Ha őt el nem veszem.

Hej, a mezőn forrás, daruk iszszák vizét,
Az én kedvesemet esküvőre vitték ;
Elrabolták tőlem, szivem majd megreped,
Hogy enyém nem lehet.

Én is forráskutat ások udvaromon,
Tán csak eljön oda vizért a galambom :
Akkor enyém lészen, hogyha vizért eljön
Egykori szeretőm.

204.

Hej szőke szép hajfonatom,
Fonatom, fonatom !
Mennyiszer megfésültelek
Bőrvény alatt titkon !

Hej, szőke szép hajfonatom,
Csak megfésültelek ;
De mit ér, ha czibálnak most
Mihaszna, rosz kezek ?

205.

Kis kertemben be szépen nő
A liliom szála;
Mi hasznom, hogy ifju vagyok,
De egy szegény árva!

Mint a sárban a kendernek
Jaj keserves ázni,
Ugy én nekem jaj keserves
E világon élni.

206.

Megvert engem tegnap anyám,
Te miattad, barna babám;
Ne verj engem, édes anyám,
Mert nem enyém többé babám.

Barna szemek, csak sirjatok,
Soha fel ne száradjatok;
Kit annyira szerettetek,
Nem jön össze már veletek.

Oh szemeim, ne sirjatok,
Reá többé ne várjatok;
Messze földre ment el babám,
Bút hagyott itt nektek csupán.

207.

A mióta, édes kedves,
Nem láttalak téged,

Alig ülök, és annyi kint
Álltam már ki érted.

A mióta, édes kedves,
Szemem téged nem lát,
Azóta az egész világ
Gyülöletessé vált.

Azt beszélik az emberek,
Hogy én beteg vagyok;
Pedig hát én olyan nagyon
Rózsámért busulok.

Bánkódtam és bánkódom is . . .
Tanácsot adjatok!
Rajtam már csak az segit, ha
Utána indulok.

208.

Kérdeztem én azt a szelet,
Miért fuj e tájrul?
Mondd meg nekem, hol a rózsám,
Mi lett ő magábul?

„Ott a magas hegy tetején,
Hol barátok laknak,
A te kedves galambodért
Szent misét most tartnak.“

Repülj, szél, a galambomhoz,
A hol sirja fekszik;
Mondd el neki, hogy kedvese
A régi még mindig.

Mondd neki, hogy szeretője
Árvább az árvánál:
Merт szerető szivet szegény
Sehol nem talál már.

209.

Lement már a hajnalcsillag,
A nap még se támad;
Várom, várom, de hijába,
Szerető babámat.

A nap miért lett homályos,
Hogy nem akar sütni?
Megharagudt a galambom,
Nem akar szeretni.

210.

Oh jávorfa kerek lombja,
Inogj ágaidon,
Az én kedves galambomért
Fáj a szivem nagyon.

Sivár a hegy juhar nélkül,
Ha zöld juhar nincs rajt';
De sivárabb a leányka,
Ha szeretőt nem tart.

211.

Elvesztettem galambomat,
Férjhez még se mentem;

Ha nagy is a búbánatom,
Asszony még se lettem.

Hátha férjhez mentem volna,
Házasság nem segit;
Többé őtet a fejemből
Soha ki nem verik.

212.

Oh a kender a mezőben
Be messze zöldellik;
Kerül engem a galambom,
Mert nagyon ellenzik.

Ellenségek, hagyjátok el!
Mi haszon van abbul?
A mit Isten elvégezett,
Ember nem tesz arrul.

213.

A szemeim jaj be szürkék,
Tieid oly busak;
Tieid az enyéimtől
Mért fel nem vidulnak?

Mért nem sirtok, szürke szemek,
Tán nincs elég bútok?
'Sz az én szivem mindig busul,
S ti azt nem tudjátok.

214.

Hegyek alatt róna hosszán,
Patak fut sebesen;
Tul a hegyen, a patakon
Él az én kedvesem.

Édes szava ott hangzik el
A havasok alján;
Kedves dala messze cseng a
Tilalmasok hosszán.

Ott van kicsi kunyhócskája
A dombocska alatt,
A viz ezüst patakban ott
Csörögve elszalad.

Ottan jön ki korán reggel
Az én kedves lelkem;
Gyakran félre-félre tekint,
Ha nem lát-e engem.

Homloka hogy elsötétült,
Arcza hogy megsápadt!
Oh mert három napja már hogy
Nem láttam babámat.

Soh'se busulj, galambocskám,
Ne aggódjál értem,
Egy kis óra mulva megint
Nálad leszek, szépem.

Együtt fogunk mulatni majd,
Mint a galambsereg,
Ha messziről haza térve
Összesereglenek.

A nyájas hold fog mosolygní,
Szeretők barátja,
Örvendeni fogunk teljes
Szerencsénken már ma.

Oh te magas hegytető, add
Rózsámnak tudtára;
Mire a nap elér téged,
Ott leszek már nála.

Isten veled, kedves rózsám,
Babám, Isten áldjon!
Olyan legyen álmod, mint a
Paradicsom-álom.

215.

Hej, a mezőn forráskut van,
Szépen kiépitve;
Egy szép fiu azt mondta, hogy
Arczom ki van festve.

Ki van festve, drága legény,
De nem a kedvedért;
A mig piros pozsgás valék,
Nem jöttél el azért.

Arczrózsáim lehervadtak,
A tavasznak vége;

S csak most hozott hozzám a rosz,
Szerencsétlenségre.

216.

Hej, süt a nap, hej, süt a nap,
De a hold nem akar;
Szeretne csak Isten s rózsám,
Akkor nem lenne baj.

De egyik a tenyerén hord,
A másik rám se hajt;
Oh már engem a galambom
Meglátni sem ohajt.

Hej, az erdőn, a tölgyfákon
Csörög már a szarka;
Rajtam, látom, a galambom,
Tuladni akarna.

No hadd adjon csak tul rajtam,
Ha már szert tett másra:
Másnak is van, övénél szebb,
Csókra termett szája.

217.

Két juharfa sárgul, szárad,
A zöld domb tetején;
Verekszik egy leány miatt
Két fiatal legény.

Nem akarok s nem is fogok
Kettőt bolonditni;

Nem akarok egyszerre én
Kettőt is szeretni.

218.

Magam vagyok oka annak,
Én szereztem a bajt,
Hogy oly forrón megszerettem
Azt a szép fiatalt.

Szerettem én galambomat,
Szerettem eleget;
Az szeresse most őt, a ki
Visel szép gyürüket.

Kertek alján a zavaros
Viz kanyarogva megy;
Hátam megett megszól, gyaláz,
Szembe' meg hizeleg.

219.

Ne járj az ablakunk alatt,
Azt mondják, hogy koldus vagy csak.
„Hej nem koldus, juhász vagyok,
S érted lányka majd meghalok."

220.

A zuhanón, a zuhanón,
A viz csak ugy zuhog;
Most szeretnek a fiuk már,
Mikor jegybe' vagyok.

Befogok én magam is majd,
El is megyek magam;
A kit szivem megszeretett,
Az lesz az én uram.

Eldanolom magamban, hogy:
Hej dududu dudu!
Kis embernek adtam kezem',
Férjem kis férfiu.

Mért nem vettél el még akkor,
Mikor leány valék?
Most már bántja a szemed', hogy
Menyecskévé levék.

221.

A mély vizből vizet mernek,
A kövekre álltam;
Olyan férjem van, a kitől
Nem félek egy bátran.

Olyan az én férjem, minő
A tatárka pászka *):
Akkor szoktam megcsókolni,
Mikor kedvem tartja.

A mély vizből vizet mernek,
Sár van a fenekén;

---

*) A felvidéki nép igy nevezi a husvéti kalácsot, mit meg szoktak szenteltetni.

Azt a kedvest az uramnál
Jobban szeretem én.

222.

Olyan férj kell nekem, a ki
Csak reám hallgasson,
A más nejét ne szeresse,
S burnótot ne szivjon.

223.

Itt a tájon a pataknál
Két szál vessző fonyad;
Hej verekszik két legényke,
Szép leány, miattad.

„Verekedjék, öljék egymást,
Övék ugy se leszek;
Ivánkának adtam kezem',
De Vaszilyé leszek."

Hej Vaszilyka vizbe esett,
Nem is jött ki onnét;
Szalad a lány, szép Katicza,
Tördeli a kezét.

224.

Hallátok-e, jó emberek,
Mit beszél a hir? Hát
Felvagdalák hitetlenek
Hófehér Mariskát.

Akkor is hogy vagdalta, még
Esdekelt zokogva:
„Ne bánts, Elek, tanum az ég!
Ne ölj meg ily lopva.“

Vagy ölj meg, vágjketté, de add
Tudtul a hű Györgynek,
Hogy jöjjön el sietve, hadd
Lássa, mint halok meg.“

Eljött Gyuri, s szemét veté
Gyorsan az ablakra:
Mariskája, a hófehér,
Már ott fekszik halva.

„Fuss el, Elek, fuss előle,
Keresztül a kerten,
Hogy a leány szeretője
Téged itt ne leljen.“

Fuss hazáig gyorsan innen,
Mig utol nem ére.“
„Hej, barátom, ne jelentsen
Fel a vármegyére!“

„Hej barátom ez a dolog
Félig se bolondság.“
„Csak Szigetre ne adjatok,
Vágjatok fel inkább!

Csak Szigetre ne jelents fel,
Vagdalj darabokra . . .
Arra kérlek, hogy temess el
Marissal egy sírba.

Akár mellé, ha külön is,
Csak fejjel egymáshoz;
Hogy szólhassak a sírban is
Az én Mariskámhoz."

225.

Édes drága szülő anyám,
Tul a hidra ne adjon ám,
Csak a falu közepire,
Ott is rózsám közelibe.

226.

Ha tudtad, hogy rangunk nem egy,
Mért hoztál e házba?
Te papnak vagy fia, én meg
Esperes leánya.

Minek vettél a városról
Városit, ha tudtad?
Árpatésztát soh'se ettem,
S nem fogok miattad.

Tudtad te azt, hogy nem voltam
Falánk, mért vettél el?
Gabonád ott fog telelni,
A mezőben széjjel.

Hát én neked nem megmondtam,
Ne végy nőül engem?
Mert el vagyok kényeztetve,
Nem boldogulsz vélem.

227.

Fogok én most danolgatni,
De kinek danoljak?
Majd meghallja a galambom,
Hogyha erre ballag.

Ah! de elment az én rózsám,
Oda van végképen;
Talán elment az esze, hogy
Vissza ne is térjen.

Hínak engem vacsorázni,
Egyetek magatok!
Ha nincs ott a galambom, hát
Én se igen fogok.

228.

Ökrészek, ökrészek,
Ökrötök hol legelt,
Egy elveszett gyürüt
A mezőn métek lelt?

Ugy-e megleltétek
Egy bokor aljában?
Kinek adtátok át?
Ivánka ujján van.

229.

Az erdőben, ut mentiben
Felnőtt a sok gomba;

A ki reám agyarkodik,
Hulljon ki a foga.

Ellenim már jól leszóltak,
Elég cselt is szőttek;
Azóta már fürtjeim is
Szép göndörré nőttek.

Hej kifőzték irigyeink
Egymás között szépen,
Hogy ezután ott jöjjünk csak
Össze az ösvényen.

No csak rajta, csak szóljatok,
Ne hagyjátok abba';
Jó lesz aztán a nyelvetek,
Jó lesz csizmatalpra.

Nyelvetek jó csizmatalp lesz,
Fogatok meg patkó . . .
Leszóltatok ugyis talpig,
Mint a ki csavargó.

Bár csak benne maradnátok
Már valami roszban;
Mi meg menjünk, igyunk egyet
S szeressünk titokban.

230.

Elcsábitni hej, kis lány, ne
Hagyd magad' senkinek,
A mig az én szeretőm vagy,
Mig én tied leszek.

Tele vagyok szerelmeddel,
Csókjaid' leszedtem,
Mint az epret kicsipdesi
A fogoly a kertben.

231.

A selyemfű be kár annak
A lomha baromnak;
Hej, kár engem szép fiatalt
Annak a bolondnak!

Hej, kár engem fiatalért,
Kár az én életem,
Hogy igy olyan dib-dáb ember
Bánik most én velem.

232.

Hej, angyalom, kis galambom,
Zavaros a patak;
Addig szeress, szép Mariskám,
A mig fiatal vagy.

Mert ha egyszer megöregszel,
Anyóka lesz neved;
Nem szeret majd senki, ha ugy
Óhajtja is szived.

233.

Vizért ment a leányka,
A zöld fának árnyába':
S edényét
Eltörték.

A lánynak ez nem tetszett,
S korsójáért könyezett;
„Ha ur vagy,
Fizess csak!“

„Csitt! leányka, ne könyezz',
Itt a pénz, rajt' mást vehetsz;
Érte vedd
Ökrömet.“

A lánynak ez nem tetszett,
S korsójáért könyezett;
„Ha ur vagy
Fizess csak!“

„Korsódért vedd lovamat.“
A lánynak ez nem tetszett, stb.

„Korsódért na aranyom.“
A lánynak ez nem tetszett, stb.

„Korsódért vedd telkemet.“
A lánynak ez nem tetszett, stb.

„Magam' adom korsódért.“
Tetszett már a lánynak ez
S korsójáért nem könyez.

234.

Kakukol a kakuk madár,
Kakukol, kakukol;
Hol van az a fehér kéz, mely
Megölelt annyiszor?

Hol van az a fehér kéz, mely
Ugy megszorongatott?
Hol van az a kis papocska,
A ki csókot adott?

235.

Foly a viz a jávor alul,
Iván udvarába fordul;
Lovat itat Iván benne,
Mariskával beszélgetve.

Latorczai Maris babám,
Ültess nekem két tyukot ám,
Mert én szoknyát veszek néked,
Biz' Isten, szeretlek téged!

236.

A honnan a szél fú
S kecskerágó inog,
Levelet rózsámtól
Már másodszor kapok.

Egyikben azt irja,
Hogy ne szomorkodjam;
A másikban irja,
Magam' szépen hordjam.

Harmadikban irja,
Ne menjek férjhez még;
Csak ha a csatábul
Őt haza eresztték.

Lehullt a könyvecske
A polcz tetejérül;
Térj vissza, kedvesem,
A regementedbül.

„Ha nem tértem vissza
Zöld berek szélirül,
Most már nem térek meg
Én ilyen messzirül. . .

Ha nem tértem vissza
Ott a széles mezőn,
Most már nem térek meg,
En édes szeretőm."

237.

Szerettem, szerettem
Szegény legényt félig;
Most már gazdafiut
Szeretek mindétig.

238.

Elvándorolt a galambom,
Bú epeszt utána;
Oh bár soha ne szeretné
Más lány őt utjába'!

Elvándorolt a galambom,
Soha se tér vissza;
Oh mikor is térne meg, ha
Szerencsés az utja!

Hej, te kedves barna babám,
Oly soká hol késel?
Le akarnak beszélni tán,
Vagy mást kerestél fel?

„Nem parancsol senki velem,
Nincs is más angyalom;
Te miattad busulok én,
Rólad gondolkozom."

239.

Hej az utczán, Radváncon,
Nem áll most kint Ivánom;
Mert a szegény Ivánka
Elment a nagy világba.

Be sajnállak, Istenem,
Megyek érted, kedvesem;
Megkinálom kezemet,
Mert szeretlek tégedet.

240.

Elhágy engem a galambom,
Elhágy engem, elhágy;
Ha ő megint más lányt szeret,
Mit tesz most velem hát?

Elhágy engem a galambom,
Elhágy engem, látom;
Utánad én elhervadok,
Gyönyörü virágom.

Kis kertemben a dudva már
Magasabb énnálam,
Nem találsz te különbet már,
Galambom, énnálam.

Ha talál is rózsám szebbet,
Gömbölyübb orczájut,
Különbhöz már énnálamnál
Aligha hozzájut.

Oh megszerettelek téged,
Te pedig egy másat:
No hogy szenvedj utána ugy,
Mint én teutánad.

Én mást soha nem szerettem,
Bár sokan valának:
Oh csak soha ne láttam vón'
Orczáját babámnak!

Verjen meg az Isten téged
Az én bánatomér'!
Azt hittem, hogy engem szeretsz,
De rutul rászedtél.

Oh hogy, édes, égetne meg
A fehér hó téged,
A miért most igy megromlott
Az én szivem érted!

241.

Oh kegyelmes Istenem, be
Boldogtalan vagyok!

Kialudtak már az egen
A fényes csillagok.

Kialudt az én csillagom,
Helyette más ragyog;
Oh kegyelmes Istenem, be
Boldogtalan vagyok!

242.

Hogyha nem is enném,
Hogyha nem is innám,
Csak egyszer a rózsám'
Közelről láthatnám.

Kedvesem, kedvesem,
Én neked nem hiszek,
Hogy te szeretni fogsz
Ha egyszer vén leszek.

Régi szeretőcském,
Szerettelek nagyon;
De már nem szeretlek,
Szivem' másnak adom.

Ne is járj mi hozzánk,
Akár soh'se jöjj el,
Ha egyszer azt mondom,
Hogy a szived nem kell.

Hogyha el is jönnél,
Hogyha el is jönnél,
Nem kellesz már, mehetsz,
A honnan eljöttél.

243.

Ne járkálj te a viz körül,
Hadd felejtselek el,
Hadd szeressen más sziv is már,
Az enyém nem szivel.

Mint a kőben a viz, annyi
Jóság van te benned;
Kár tenéked, kis leányka,
Az a csinos termet.

Oh leányka, szép leányka,
Szerettelek mélyen;
És te engem ugy megcsaltál,
Soha nem reméltem.

Adja Isten, kis leányka,
Férjhez ne menj addig,
Mig a tenger szikláján a
Tüz ki nem sarjadzik.

Eleinte csókolgattál,
Forrón is szerettél;
Most már csupán azt ohajtod,
Bár észre se vennél!

Szerettelek végtelenül,
Kedves valál nekem;
Nem hiszem, hogy oly szerencsés
Légy mással, mint velem.

Ha turbékol, turbékoljon
A szegény galambka;
Hisz a lány hogy enyém legyen,
Isten se akarta.

Két galambka vizet ivott,
Kettő meg zavarta;
A ki minket szétválasztott,
Bár csak meglakolna.

244.

Szerettük mi forrón egymást,
De anyám megtudta;
Segits Isten, hogy szétváljunk,
Mint az ég boruja.

Sötét felleg ha eloszlik,
Az esőnek vége;
Szerelmünkből, a jó Isten
Tudja, mi lesz végre.

245.

Oh kinos az én szivemnek,
Mert mindig epedek,
Álmomban is fölkeres az,
Kit mindig szeretek.

A kit oly hűn szeretek, azt
Soha nem látom már:
A kit ki nem állhatok, az
Hozzám mindig eljár.

246.

Ellenségim, ellenségim,
Oh mit áskálódtok?
Tieteket nem szerettem,
Enyém' se szóljátok!

Ellenségim azért mégis
Addig, addig járták:
Noha másét nem szerettem,
Enyémet elszólták.

247.

Könyezett a kis leányka
A zöld juhar alatt;
Széjjelbontá hajfonatát,
A szép arany hajat.

Széjjelbontá, széjjelbontá,
Szépen megfésülte:
Szép menyecske lesz belőle;
De nem megy a húsre.

248.

Senkit sem okozok,
Magam', csupán magam',
Hogy ugy megszerettem
Az én kedves uram'.

Csak a kocsmaházban
Iszik mindig, mindig;

Ha meg haza jön, csak
Verekszik, verekszik:

Hanem én már arra
Mitse adok, adok;
A szomszédba megyek
És mulatni fogok.

249.

Felmegyek én a havasra
Kaszálni zöld füvet,
Viszek kürtöt is magammal,
Abból iszom vizet.

Még én előbb azt a kürtöt
Szépen kifaragom:
Várj utánam, leányka, mig
Lejár szolgálatom.

250.

Jegen mentem lefelé, és
Mézet vitt egy leány:
Mézes lánykám, elvennélek,
De hát kicsiny vagy ám.

„Csak te végy el, ifju legény,
Megnövök tüsződig."
„Meg az Isten anyja, nem te!
Bajomra lennél igy!

251.

Elmennék én minden este hozzád,
De kapudban egy tó egész elzárt;
Rá egy kis pallót tégy
S akkor lassan átm'ék
Minden este.

Elmennék én, ha mernék, hozzátok,
A mit kérek, ha ide adnátok;
Arra a szép lányra,
Barna szemü lányra,
Vágyom én csak.

252.

Fa tuskóra állottam,
Fiukra kacsintottam;
Eja haja fiukra;
Az én szemem de barna!

„Bár fogna meg az átok,
Rég bolondulsz utánok;
Ha értök nem bomolnál,
Régen az enyém volnál.“

253.

Ej odvas tölgy van a hegyen,
Göndör haju a kedvesem;
Göndör haját rázogatja,
Bort parancsol az asztalra.

254.

Elmegyek én a havasra,
Két kecském eltévedt;
Fáj a szivem, megsiratlak,
Ifju évem, téged.

Oh éveim, jó éveim,
Drága ifjuságom!
Elfuttok, mint a falevél
A futó habágyon.

255.

Még egyszer nálatok
Ujra próbát teszek:
Ha ide nem adnak,
Katonává leszek.

Mint az apró halak
Elválnak a vizen,
Ugy válok én meg majd
Tetőled, kedvesem.

Ne sirj, rózsám, ne sirj,
Mert kisirod szemed',
Hisz tovább Lőcsénél
Nem visznek engemet.

Jön a tavasz, jön már,
Kezdenek szántani;
Engem szegény oroszt
Kerget, űz valami.

256.

Hová mégy, Jánosom,
Szép szürke lovadon?
„Hej tul a Tiszára,
Babám bánatára.
Isten hozzád, anyám,
Nem látsz már ezután!“

257.

Oh szép Mari, én kedvesem,
Sohse busulj értem;
Megesküszöm veled, mihelyt
Ujra visszatértem.

„Ha visszatérsz, én kedvesem,
Elfelejtesz engem;
Vagy valahol sirba taszit
Téged dühös ellen.“

Ha megélek, nem felejtlek,
Azt az egyet tudom;
Ha elesem, hozzád küldöm
Szép fekete lovam'.

„Ha elesel, holló lovad
Csak ott marad véled,
S a világon nem szól senki
Akkor majd felőled.“

Ha a holló nem adna hirt
Felőlem e tájra,

Eljön hozzád majd a fakó
Fülemile szállva.

„Fülemilét tüzes golyó
Csak ugy lesodorja,
Veled együtt s a hollóval
Ott vész el a porba'."

Ha a holló, a fülmile
Együtt vész el velem,
Magam fogok elrepülni
Hozzád a kék egen.

Rád tekintek s megesküszünk
Éjfélkor titokba',
Elvezetlek messze földre,
Hozzám le a sírba.

258.

Mért nem eszel, iszol, lovam?
Mi bánt téged, mi az olyan?
Meglepett tán fegyverzetem,
Vagy ángolos öltözetem?

„Nem lepett meg fegyverzeted,
Sem ángolos öltözeted;
De rózsádhoz minden héten
Négyszer menni, az öl régen!"

259.

Nincsen apám, nincsen anyám,
Nincsen szeretőm se;

Nincs, a ki egy órát szánna
Nekem egy időre.

Hogy ne sirnék, hogy ne fájna
Lelkem ilyenekre;
Oda van egész reményem,
Ott porlik a földbe'.

260.

A ligetek mind susogtak,
Zugtak a patakok;
Meghalt apám, meghalt anyám,
Szegény árva vagyok.

Elvesztettem szüleimet,
Minden reményemet;
A világon, szegény árva,
Most én hova leszek?

Bátyáim mind megnősültek,
Néném' férjhez adták;
Csak a szegény árva leányt
Bajnak itthon hagyták.

Oh elmegyek, el én messze,
S felállok a dombra:
Isten, mért nem vigasztalod
Az árvákat sorba'?

Oh ha nekem anyám volna,
Semmit én nem bánnék;
Vele lennék egész héten,
Vasárnap mulatnék.

De igazi anyátlan egy
Szegény árva vagyok,
Egész héten dolgozom, és
Vasárnap busulok.

261.

Zöld leveles, zöld leveles,
Zöld leveles tölgyfa!
Hej fiatal fiu vagyok,
Katona leszek ma!

Hej sajnállak, öreg anyám,
Hiszen fiad vagyok;
Kineveltél, s vállamra most
Már karabélyt kapok.

Fog hullani, édes anyám,
Apró sürü könyed;
A fiad már felesküdött,
Ha ezt hirül veszed.

Oh fogsz sirni, siránkozni,
Siránkozni nagyon,
Ha meglátod fiad' menni
A császári lovon.

Oh fogsz sirni, édes anyám,
Vasárnapjaidon,
Ha meglátod majd a fehér
Szijjat vállaimon.

Oh fogsz sirni, édes anyám,
Keserves könyeket,

Fiadat a katonák közt
Hogyha észreveszed.

262.

A megyeház Kassán erős
Fallal van épitve,
Az én kedves rózsámnak ott
Nyirták fürtjeit le.

Kakukolt a kakukmadár
A mákon, a mákon;
Oda maradt katonának
Tegnap a galambom.

263.

Repül a sas tenger felett
Szomorun vijjogva,
Katona lett a fiuból,
Anyja sir zokogva.

Anya, testvér megsiratja,
S egész rokonsága:
Nem a miénk ő már többé,
A császárt szolgálja.

Bevették a szegény fint,
Katonává leve;
Nem siratja az anyja se
Ugy, mint a kedvese.

„Azt kérdezed, édes szülőm,
Hogy mi bajom támadt?

Fáj a lelkem, alig élek,
Ugy gyötör a bánat."

264.

Édes öreg anyám,
Ne pirongass engem,
A nagy kaszárnyában
Varrják az én ingem'.

Az egyik megvarrja,
A másik adja rám,
A harmadik pedig
Lovat nyergel alám.

Nyergelik a lovat,
Ülök fel a lóra;
A szegény fiuhoz
Nincs ki egy szót szólna.

265.

Magad vagy te, kedves lányka,
Magad annak oka:
Tudtad, hogy katona vagyok,
Ne szerettél volna.

Oh leányka, oh leányka,
Eléggé sajnállak . . .
Elviszlek, de előbb szólnom
Kell a kapitánynak.

266.

Katonának vittek engem;
Azért sohse bánom,
Lovam sötét, ifju vagyok,
Majd csak kiszolgálom.

Ha a császárt kiszolgálom,
Akkor haza megyek;
A sok szép lány közül egyet
Feleségül veszek.

267.

Be mély völgyben fekszik
Az a Kassa, Kassa;
Hej sok anya szive
Meghasadt miatta.

Karabély és pisztoly,
Ez a mesterségem;
Viseltes kard az én
Kedves feleségem.

268.

Megzugott a tölgyes erdő,
Zugnak a nagy tölgyfák;
Kik tudnának ugy danolni,
Mint a szegény szolgák?

Danoljatok, ti legények,
Ugy se fogtok többet:

Mert a jövő vasárnapon
Háboruba mentek.

Vigadjatok, szép legények,
Holnap ugy se fogtok:
Levél jött a császártól, hogy
Harczra masiroztok.

Véretekkel fogjátok a
Tengert szaporitni,
Hej szép fehér testeteken
Sasok fognak hizni.

269.

Foly a viz a falu hosszán;
Mért nem vagy vig kedves rózsám?
„Ej hogy lenne vig a lelkem,
Ha annyit kell jönnöm, mennem.

Jönni, menni más országba',
Nem tetszik a más szokása;
Én a népnek, a nép nekem,
Oh be nagy baj ez, Istenem!“

270.

Hej császárom, császárocskám,
Császári királyom,
Megvertük már a francziát,
Már én haza vágyom.

Hej császárom, császárocskám,
Tedd meg azt kedvemre:

Ha bevettél katonának,
Kedvesem' is vedd be.

Segits minket, Istenünk, a
Törököt leverni,
És abban a szép országban
Lányokat ölelni.

271.

Ungvár közelében
Véres patak szalad;
Kérdezi a rózsám:
Tán fejem beszakadt?

Nem fejem vére az,
Ellenségem vére;
Össze vissza vágta
Fényes kardom éle.

272.

Irt a császár s a császárné
Egy levelet, szépet:
A lányokat ne szeressük,
Csak a menyecskéket.

273.

Száll a varju, száll a varju
Ablak közelében,
Ellenségim miatt nehéz
Éldegélni nékem.

Sodorj gyertyát nekem, kedves,
Gyujtsd meg az Istenhez;
Tán katona életemben
Szerencsés utam lesz.

„Ha, kedvesem, elutazol,
Add nekem tudtamra,
Hogy utólszor lássalak még
Nehány pillanatra."

Hogy utra kelt, ugy utazott,
Hogy egy szót se szóla:
„Isten áldjon!" és kezével
Inte bucsuzóra.

Kis kertjében ül a kedves
Kártyát rakogatva;
Fekete sas repül arra,
S igy kérdi szorongva:

„Fekete sas, a magasban
Repülsz te kerengve;
Nem láttad-e a csatában
Rózsám' valamerre?"

„Egy halomnál nyugszik rózsád
Boldogulva végén,
Fülmile száll arra s fejét
Rázza keservében.

Viznél kapta meg az ellen
S bedült a hullámba,
Téged, kedves galambocskám,
Istennek ajánlva."

„Bár az a viz tele nőne
Kővel örökre ott,
Hogy kettőnket e világon
Ekkép elszakitott!"

274.

Ah, szerencsétlenség!
Jaj énnekem, oh jaj!
Bevetette a mezőt a
Lányka gondolattal.

Fekete szemével
Végig boronálta,
És a mezőt könyeivel
Harmatban áztatta.

Megért a gabona,
Zöld a fű a réten;
Akaratod-e, Istenem,
Boldogtalan éltem?

Nem vagyok én oka,
A miért születtem;
Avagy az ég megbüntetett,
A miért szerettem?

Sirok biz én, sirok
Éjjel nappal bujva,
Szép fekete szemeimet
Kisirtam e búba'.

Sirok biz én, sirok
Minden órán, perczben:

Mert a kit én hűn szeretek,
Nem láthatom itten.

Elmegyek, elmegyek
Kapu megé állok,
Sirni fogok, hogy én milyen
Szegény árva vagyok.

Anyám, a templomba
Engem mért nem vittél?
Ur Istentől boldogságot
Rám miért nem esdtél?

„Hordtalak én, lányom,
Eleget hordtalak;
Fájlald, lányom, sorsod', melynek
Én oda dobtalak."

275.

Fehérlik már a hó
A magas hegyeken;
Hova mégy el innen
Télre, szép kedvesem?

A mit felszántottunk,
A mit bevetettünk,
Madarak megszállták,
Felették mindenünk'.

Sárga juharfából
Majd házat épitek,
Fölnyergelem lovam'
S a táborba megyek.

Táborban jártatom
Szürke paripámat,
Magam mellett viszem
Fehér Annácskámat.

276.

A széles mezőben
Szép zöld körtefa áll,
Alatta kedvesem
Jajszóval sirdogál.

Fehér kendőjével
Szemét törülgeti,
A rozmarin ágat
Csákójához tüzi.

Ah, ha te, kedvesem,
Ott volnál a sikon!
Azt a sok francziát
Hogy verik ott agyon.

Ha ti azt látnátok,
Sirnátok is rajta,
Hogy hullnak a fiuk
El a csatazajba'.

277.

Ezen a világon
Mit tegyek én árva?
Az apám meghalt, oszt'
Anyám ment utána.

Utána ment anyám,
Vissza nem hozhatom;
Oh jaj énnekem, jaj!
Kinos búbánatom.

Nem világit a szép
Nap az én számomra;
Elaludt örökre,
Homályba van vonva.

Nem oszlik a homály,
S a mi ott lebegett
Napnál fényesebben,
Rám nézve elveszett.

Mit nézek hijába
A vak sötétségbe?
Apámat, anyámat
Nem látom meg benne.

Nem látom többé, mert
Elfödi a napot,
S a kiket keresek,
Sirban vannak azok.

Sirhalom, sirhalom!
Nyisd fel sirod zárát,
Apjához, anyjához
Engedd od' az árvát!

Engedd od' az árvát,
Hol világos lészen!
Itt nincsen napsugár,
De ott ragyog szépen.

Az árvának rajtad,
Föld, járni sem lehet;
Sem gyümölcseiddel
Őtet nem éteted.

Sem gyümölcseiddel,
Sem vigasztalással;
Jobb neki a sirban
Apjával, anyjával!

278.

Amoda a' völgy ölében
Kozák csapat pihen épen;
Sokan isznak, tánczol nehány,
Hallgat a szép szóra a lány.

„Jer te, lányka, jer utánunk,
Nem rosz dolgod lesz minálunk.
A rét nálunk rózsát terem,
A fű ottan csupa selyem."

Lásd, nálunk az asztal is csont,
A gyümölcsös tövissel font;
Mézet ad a forrás nálunk:
Jer, leányka, jer utánunk!"

S a bolond lány hajt a szóra,
Kozákokkal utba' vóna;
Két nap mulva sirva fakad,
Kozákhoz ejt ily szavakat:

„Hej te, kozák, te rosz lélek,
Hol van a te rózsás réted?"

„Az én rózsás rétem, lányka,
A te rózsás arczod bája!“

„Hej te, kozák, te rosz lelkü,
Hol van hát az a selyem fü?“
„A selyem fü ott van nálad,
A te szőke szép hajszálad.“

„Hej te, kozák, mit titkolod,
Hol van a te csont asztalod?“
„Nincsen más csont asztalom, lásd,
Mint a te két fehér orczád.“

„Hej te, kozák, te rosz kölyök,
Hol van a te gyümölcsösöd?“
„Tövissel font gyümölcskertem'
Fekete szemedbe' leltem.“

„Hej, kozák, te csalfa lélek,
Méz-forrásod, hol van, kérlek?“
„Az egyetlen méz-forrásom,
Könyed' hogyha hullni látom.“

279.

Hej a gazdag leánynak,
Annyi inget csinálnak;
Lalla, lalla la.

Én nekem meg csak egy van
De az fehér minden nap;
Lalla, lalla la.

Mert este beáztatom,
Éjfélig meg kimosom . . .
Lalla, lalla la.

S reggel fehér vagyok én,
Rám nevet a sok legény . . .
Lalla, lalla la.

A gazdagok mulatnak,
Minden lányt megforgatnak . . .
Lalla, lalla la.

Csak én állok magamban
Ott az ajtósarokban . . .
Lalla, lalla la.

Többször el-elgondolom,
Hej keserves a sorsom!
Lalla, lalla la!

S keserüen könyezek,
Hogy szerencsés nem leszek . . .
Lalla, lalla la!

280.

A kocsmába mentem
S ott állt a kedvesem;
Ugy elsirtam magam',
Most is fáj a fejem.

A kocsmába mentem,
Szeretőm ott tánczolt;
Mennykő az anyjába!
Ugyancsak ugrált ott.

Aztán haza mentem,
A kályhához ültem;
Mint a kis fiunak,
Ugy ömlött a könyem.

Apám kérdezgette:
„Mi bajod van, fiam?"
A kocsmából jövet
Elestem a hóban.

281.

Bocsáss el a tánczba, anyám,
Soká nem maradok;
Felviditom a fiukat
S azzal haza futok.

Ez aztán a gondos anya,
Nem olyan, mint van sok;
Világért se hagy játszani,
Mig fiatal vagyok.

282.

Nem vagyok én részeg, ittas,
De józan se vagyok;
Olyan az én természetem
Mindig, ha mulatok.

Harmateső hullt ma alján
A fehér hegyeknek;
Ha szerettél ittason, hát
Józa on se vess meg.

283.

Elmennék én tánczolni is,
De hát félek nagyon;
Körül nézek magamon, ha
Ott van-e galambom?

Akár eljön, akár nem jön,
Nem félek én tőle;
Van fekete szép szemem, csak
Elbujok előle.

Nem fog engem rózsám verni,
Nem fog engem verni:
Az egyikért majd megbocsát,
A mást elfelejti.

284.

Hej mulattak a legények,
Hogy a kocsma rengett;
A gazdag lány bizony csak ott
Ült a kocsma mellett.

A gazdag lány dul-ful érte,
S büszkélkedik mellé;
A kutya se ugatja meg,
Azt se érdemelné.

285.

Huzd rá, czigány, huzd rá,
Verd vékony hurodat;

Hadd tánczoltassam meg
Kedves galambomat.

Huzzák a kocsmában,
Huzzák, hogy a föld ing;
Az én galambom a
Kutba esett ott kint.

Czigányok, czigányok,
Elég lesz már abbul;
Huzzátok ki inkább
Rózsámat a kutbul.

286.

Elmennék én muzsikába,
Ha pénzt adna az apám;
S a fiatal szép kozákot
Magamhoz hóditanám.
Tap, tap lábacskáddal,
Cserk, cserk a patkóddal;
Haj rája tropákra *)!
Természetem kivánja.

Nem vagyok én olyan, mint más,
Ismer a ki csak látott;
Tánczra hivnak a legények,
Mert tudom a tropákot, stb.

A pázsitra hivogatnak,
Illik az e termetnek;

*) Tropáti a. m. aprózni; a tropák tehát megfelel a magyar bokázásnak, vagyis aprózni a tánczot.

Mással tréfál a legénység,
Engem már jól ismernek, stb.

Ej, elmegyek muzsikába
S eljárom a tropákot;
És szeretni fogom bizony
Örökké a kozákot, stb.

Be igaz az, ki azt mondja:
Valamennyi mind ilyen!
Hozzám simul a szép kozák
És tropákot jár szivem, stb.

Ha megszid is otthon apám,
Rá sokat nem hallgatok,
Mihelyt elszunnyad az öreg,
Mint egy nemes mulatok, stb.

287.

„Zuhog is, csorog is,
Szemetel az eső;
Haza velem fiatallal,
Közületek ki jő?“

Megszólal a kozák
Édeskés mézhangon:
„Mulass, sötét szemöldökü,
Haza viszlek, mondom.“

„Ne vezess te engem,
Kérlek szépen, kincsem:
Mivel dühös az én férjem,
S megver a kegyetlen.

Ott hozza az ördög :
Fiuk , siessetek !
Ha megpillant veletek itt ,
Kirázza a hideg.

Hadd rázza , hadd , mint a
Ligetet kün a szél ,
Veletek én fiatal nő
Mulatok biz' azér !"

Hegedü megzendül ,
A brugó zug bőgve ;
Kozák hallgat , de mind tudja ,
Hogy ő megy el véle.

288.

Hét napig csépeltem ,
Hét vékát kerestem ;
Magamon elcsodálkoztam ,
Ivánnal mind elmulattam.

A pénzt nem sajnálom ,
Szép az én Ivánom !
Három vékát biz' elittam ,
De Ivánt elcsábitottam.

Kizöldült a tölgyfa ,
Iván fiatalka ;
Hogyne szeretném én Ivánt ,
Élni szivem vele kivánt !

Van bajusza , kardja ,
Szemem nyugszik rajta ;

Olyan fehér a teste is,
A szeme meg olyan hamis.

Megborotválkozék,
Köntösbe öltözék;
Gombok voltak a köntösén,
És én Ivánt megszeretém.

Iván csinos legény,
Vele halok meg én;
Majd ott kün a zöld fű alatt
Együtt föd be minket a hant.

289.

Huzz rá nekem, huzz rá egyet
Fehér ujjaiddal;
Hadd tánczoljak kedvemre a
Barna szemű lánynyal.

Oh muzsikus, jó muzsikus,
Aranyos a kezed;
Elragadja vidám nótád
Magával szivemet.

Huzz rá nekem, jó muzsikus,
A minőt tudsz, olyat;
Tán ujjaid meggörbültek,
Vagy nem tudsz már jobbat?

Huzz rá nekem, jó muzsikus,
Egyet, hadd tánczolok;
Ellenim ne örvendjenek,
Hogy mindig busulok.

290.

Danolgatok magamnak most
Mert nagy kedvem támadt;
Szemem előtt nem lebeg a
Keserü búbánat.

Hej, fiatal vagyok én még,
Nem tudok epedni;
Hej, még senkit nem tudok én
Igazán szeretni.

Ej a tóban, a tavacskán
A ludak uszkálnak;
Valami ugy huzza szivem',
A hol muzsikálnak.

Esteledik, a nap leszállt,
Sötét az alkonyat;
Bocsáss, anyám, mulatni, mert
A szivem megszakad.

Danolok és tánczolok is,
Semmi gondom nincsen;
Még a férjhez menetelre
Gondolni se mertem.

Szabad vagyok most magammal,
S boldog véghetetlen;
A legények azt mondják most:
Szép vagy, barna szentem!

Danolok még magamnak most,
Fiatal leányka;
Egy-két évre, vagy négy mulva
Nem lesz kedvem rája.

291.

Hej későre jár,
Menjünk haza már;
Fog a férjem otthon verni,
Nincsen kinek védelmezni.
Hej későre jár,
Jár, jár, jár,
Menjünk haza már.

Kocsmábul jövök,
Méhként dünnyögök;
Csordaként jön utánam a
Fiatalság ujjongatva.
A czimbalom szól,
Szól, szól, szól,
A czimbalom szól.

Férjem, nyisd ki hát
Kapud' oda át;
A kocsmábul galambocskád
Részegen jön megint hozzád.
Fogsz örülni rajt,'
Rajt', rajt', rajt',
Fogsz örülni rajt!

„Nem örülök, nem,
Szőlőm vagy nekem;

Isten hirével feküdj' le,
Hogy megjavulj már reggelre,
S' minden rendin lesz,
Lesz, lesz, lesz,
Minden rendin lesz."

Zug a sok szunyog,
Tőlök nem tudok
Aludni, a fejem' huzom,
Árpaszalma közé dugom,
S nem bánom ha csip,
Csip, csip, csip,
Nem bánom ha csip.

292.

Igyunk, pajtás, egyet,
Szeretem kedvesed';
Igyál mindketőnkér',
'Sz ugy sincs szeretőd héj!

293.

Adjon az Isten derüt,
Nálunk ugy, mint mindenütt;
Ne jöjjön ránk soha baj,
Vigan, rokon! meg ne halj;
Eja haj, haja háj!
Vigan, rokon! meg ne halj.

Ti anyák és nagyanyák,
Ide sorba mihozzánk,

Hol a kupa? Félre baj!
Vidulj, rokon, meg ne halj!
Ejahaj, hajahaj,
Vidulj, rokon, meg ne halj!

Ti meg, ficzkók, rakjátok,
Járjanak a hopákok *);
Élénküljön meg a zaj,
Vigan, rokon! meg ne halj,
Ejahaj, hajahaj, stb.

Fiukkal ti, leányok,
Ide közénk kiálltok;
Nem illik most a sohaj,
Vidulj, rokon, meg ne halj;
Ejahaj, hajahaj, stb.

Vig legénynek az arcza
Hej de mindig egyforma!
Nem fog rajta semmi baj,
Szól: Fel, rokon, meg ne halj!
Ejahaj, hajahaj, stb.

Törje a gazdag magát,
Hogy tegye el aranyát;
Szegény vagyok, de se baj!
Vidulj, rokon, meg ne halj,
Ejahaj, hajahaj,
Vidulj, rokon, meg ne halj.

---

*) Hopák a. m. ugrós. Tudni kell, hogy a szláv nép átalában a tánczot nagyokat ugrálva járja, mint az oláh, s e helyen az ugrósra van czélzás.

Kinek szive kőkemény,
Hagyjon az itt idején;
Menjen az más földre, haj!
Bántja a rokont bubaj,
Ejahaj hajahaj, stb.

Most hát álljunk körbe mind.
Annak zengjünk, a ki int;
Rokonunkról ez a baj,
Adná Isten, veszne vajh!
Ejahaj, hajahaj,
Adná Isten, veszne vajh!

294.

Oda van az anya országos vásárra,
Mariska lányának szép csizmát vásárlva.
Jaj dehogy vásárol, dehogy is vesz csizmát;
Eladja töröknek leányát, Mariskát.

Haza megy és mondja: „Mariska leányom,
Öltözz fel izibe. aranyos virágom."
„Miért öltözzem fel én most, édes anyám?
Nincsen ma vasárnap; hol ünneplő ruhám?"

„Menj ki csak, Mariska, menj ki csak, leányom,
Nézd meg ki megy ott el, mit látsz az utczákon?"
Kiment a leányka csakhamar befutott:
„Jaj anyám! értem tán törökök jönnek ott."

S jajszóval anyjának im ezeket mondja:
„Ne ugy tegyünk, anyám! (s nagy a leány gondja)
Inkább szolgálónkra adjuk az én ruhám'."
Ugy is cselekedtek, rá adták azután.

Három sorjában a törökök megjöttek,
A teritett asztal körül le is ültek;
Erre a fiatal vezér ekkép szóla:
„Hozzátok most elő Mariskát egy szóra.“

Elmentek, behozták, nem őt, a szolgálót.
„Ez csak a ruhája, a vezér ekként szólt,
És nem a Mariska hófehér orczája;
Őt akarom látni, nem kell senki lánya.“

Másodszor elmentek, Mariskát bevivék,
A fiatal vezér mellé leülteték;
Azután elváltak, elutaztak messze,
Egy hegyen már át is keltek azonközbe'.

Akkor szép Mariska egy nagy kést kéretett,
Almát akar szegni, mert már megéhezett;
Csakhogy a késsel ő nem szeg az almába,
Hanem bele döfte szive tájékába.

A csapat tovább ment, sietve utaztak,
Nagy sokára aztán csak haza jutottak;
Öreg anyjok kimegy, előttük kaput tár,
Látni a menyecskét kiváncsi nagyon már.

„Ejnye be büszke lett, fiam, ez a leány!
Bizony még szólni se akar velem talán?“
„Nem büszke ő, anyám, azt rá nem mondhatod,
Látod, hogy az árva mozdulatlan halott.“

295.

Hej a lovag magába'
Sétált lován egyet,

És panyókán magára
Drága köpenyt vetett.
Zugj, tenger! fehér tenger, sötét tenger,
Halla, gigi ga!
Lalla, lalla, lalla, lalla,
Halla, gigi ga!

Nincsen madár a légben . . .
Nem tesz magán ugy ki,
Mint a lovag, hogy ha mégyen
Lovagolni, senki.
Zugj, tenger! stb.

Majd fehérbül, feketébül,
A földre hajolva;
Kedvesének szakgat ékül
Virágot titokba'.
Zugj, tenger! stb.

296.

Hej pálinkát ivott rózsám,
De nekem nem adott;
No hogy Isten azt adja, hogy
Ne érjen holnapot!

297.

Hej ott a zöld liget alatt
A mogyorós alján
Öreg ember karján ballag
Egy fiatal kis lány.

„Még el se vett, már is készül
Engemet megverni;
Aakja össze garasait,
Ostort akar venni.

Hej, vén öreg szatyor, velem
Soh'se ellenkezzél!
Még én pólyás gyerek voltam,
Mikor te nősültél.

Ne mondd nekem, öreg, hogy én
Nem vagyok önjogu;
Te már kétszer is nősültél
S nem vagy, mint én, ifju.“

298.

Felrepült a varju
S a sövényre szálla,
Dohányt vett Anicza
Mihály zacskójába.

Akár vett, akár se,
Nem teszem pipámba;
Nem szeretlek téged,
Bohó kis leányka!

299.

Mint a diákoknak,
Kinek van jobb dolga?
Ölelget, csókolgat,
S megy az iskolába.

Hóna alatt könyvek,
Kalamáris kezén:
„Várj meg engem, kis lány,
Zöld mező közepén.“

„Várni megvárnálak,
Ha diák nem volnál;
De elrepülsz tőlem,
Mint mezőn a madár.

Mind egyformák vagytok
Diákok, diákok:
Szeretitek a lányt
S azzal ott hagyjátok.“

300.

Anyám, add el két marhád',
S szemöldfestőt végy, barnát,
Hogy a dombra álljak ki
Legényekre kacsintni.

Anyám, add el két üsződ',
Végy rajt' mellényt és füzőt:
Rosz a rázás csecsemnek,
A fiuk kinevetnek!

301.

Kozák kapott a lovára
S hegyről tért a völgybe,
Kis időre szép leánykát
Látogatni ment be.

Kezd a kozák édeskésen
Beszélni a lánynak :
„Ugyan édes öregidtől
Vajon megkapnálak ?“

„Ugy gondolom, jó kozákom,
Hogy oda adnának;
Hanem előbb varázsfüvet
Kell szedned anyámnak.“

„Három lovam van, leánykám,
Ben az istálóba',
Felülök majd egyikére
S hozok mutatóba.“

Felült a kozák lovára
S vágtatott a r tre;
És talált is varázsfüvet,
Hogy a hegyre ére.

Leszállt a kozák lovárul
S kezdte azt kiásni;
Kakuk repült fel a fára
S igy kezd kiabálni :

„Minek neked, jó kozákom,
Az a varázsdudva?
Hisz rászedett téged a lány,
Most van lakodalma.“

A kozák most lovára kap,
S vágtatva megy haza :
„Ha enyém nem lettél, leány,
Másé sem lészsz soha!“

A mint haza ért a kozák,
Ámul-bámul egyre,
A násznép őt pálinkával
Köszöntgetni kezdte.

„Jó emberek, pálinkátok
Nem igen kell nekem;
Hagyjátok, hadd szóljon egy-két
Szót a leány velem.“

Egyik kézzel, egyik kézzel
Varázsfüvet nyujtja,
A másikkal, a másikkal
A kardját kihuzta.

Végig dongott, végig egy légy
A zöld rét mentibe',
Arra repült, arra repült
A szegény lány feje.

„Nem fog engem utólérni
A biró hatalma;
Hadd tudja meg minden leány,
A legényt hogy csalja.“

És felpattant a lovára
S Bukovinának tart:
„Ne félj mostan, jó paripám,
Feledek minden bajt!“

302.

Ördög adta ez eszmét,
Hogy feleséget vennék.
. . . . .

Az asszonynyal se élni,
Nem lehet kicserélni;
Mihelyt vásár lesz, bizony
Vagy egy urnak eladom.

303.

A Dunánál állottam
S ilyesfélét gondoltam:
Vagy élni, vagy nem élni,
Vagy öreget szeretni.

Öreget nem szeretni
S a világon ugy lenni?
Az örökké nem lehet,
Elteszszük az öreget.

304.

Jó a mi papunknak:
Nem fizet árendát;
S mikor akar, vehet
Szép uj reverendát.

305.

Zörrent, dörrent az erdőbe',
Szunyog pottyant fa tövébe;
Fejecskéjét oda vágta
S szétütötte a tölgyfába'.

Házábul a légy kioson
Sajnálkozni a szunyogon:

„Hej szunyogom, jó szunyogom,
Sajnállak én téged nagyon!"

Hova akarsz temetkezni?
Hova hagyod tested' tenni?"
„Temessetek az erdőbe,
Oda a völgy közelébe.

Ültessetek rá violát,
S rezedát, mely illatot ád;
A lányok ha egykor szedik,
Szunyogot megemlegetik.

Danoljátok nekem: dudu,
Hej dududu, dudu dudu!
Hej dududu, dudu dudú,
S eszetekbe juttat a bú.

Itten fekszik már a hája,
Soknak vérét szivta rája;
Itten fekszik a hullája,
Fáról történt zuhanása."

306.

Hid megett, hid megett
A fű már zöldecske;
Megifjodik a szép férfi
Mellett a menyecske.

Hid megett, hid megett
A fű is elszárad;
A tunya férj oldalánál
A menyecske sápad.

A kertben, a völgyben
A fű térdig hajta;
A menyecske szép férj mellett
Olyan mint juharfa.

Hej kertben, halmocskán
A fű sárgul egyre;
Haj a tunya férfi mellett
Fonnyad a menyecske!

307.

Feleségecskémnek
Esze nem jött még meg;
Kicsi feleségem
Vásárra jön vélem;
És ha el nem adom,
Bizony ingyen adom.
Ih, de itt van, itt van, itt van, itt van néked,
Jó dajnosom, itt van néked e kis pénzed!

308.

Kinek sárga dinnye, görög
Dinnye kell csak nékem;
Ki az urat, már én csak a
Feleségét nézem.

Némely gombát szeret, már én
Csak keserü gombát;
Sok szereti a lányt, én csak
A férjhez adó lányt.

309.

Pengőt adtam Mariért,
Mert Mari tetszett, azért;
Egy petákot Helénért,
Helén annyit már nem ért.

„Eh, az urhoz megyek én,
Hol Ivánt megismerém!
Mért vagyok ilyen? mért nem
Adnak petákot értem?"

310.

Hegyeink, hegyeink,
Mi élés-kamráink,
S ti sudár fenyőfánk,
Mi kedves rózsáink.

Hej csak ama hegyek
Papirrá válnának,
Hogy ne szurdálnák ugy
Lábamat az ágak!

311.

Veszélyökre van azoknak,
Kik házokhoz asszonyt hoznak;
Nejében vél keresetet,
S szivére csak nyügöt vetett.

Keserü a kéj, a gyönyör,
Pénzével a nő csak gyötör;

Este kezdi, reggel hagyja,
Férjét mint a veszett marja.

A pénz mindjárt igy beszélget:
„Nem kedvelhet szivem téged;
Gazdag vagyok, te meg szegény;
Az igazság, a ház enyém!“

Némán megy a lány, ha veszik,
Mint menetke letelepszik;
S ha asszonynyá lesz, előre
Ördög válik ő belőle.

Tüzifáért vágyakodott,
Vett szomszédom szép s gazdagot:
Lesz neki most elég dolga;
Minden héten piros csizma;

Uj bekecs és nyári öltöny,
Fülbevaló, kaláris, gyöngy;
Zene ünnep s vasárnapon,
Elrontja az embert nagyon.

Mit bekeres szegény férfi,
Az asszony azt elfecsérli;
Sereg ifju jár nyomába',
Egy kocsmábul más kocsmába.

S ha jön haza, Isten mentsen,
Megszidni őt lehetetlen;
Elátkozza férje éltét,
Hogy még baja van pénzéért.

Özvegyet se vegy magadnak!
Természetét tudd ki annak.
Szép tollunak az a dala:
Inkább ebéd, mint vacsora!

Én szegénynyel esküdtem meg,
S boldog vagyok hál' Istennek!
Fáradsága, munkássága
Legszebb pénzzé válik nála.

Édes vele az a falat,
A mit az ő keze dagaszt;
Vele megyek ki aratni,
Könnyebb együtt fáradozni.

Ha fárasztó is a munka,
S nappal magát elkinozza,
Este csókot ad kedvesem
S erőt nyerek ereimben.

Legények, hát vigyázzatok,
Hej! rosz szokás az a dolog:
Eladni az akaratot,
Mert ugy néznek majd mint rabot.

312.

Zug a hegy, zug szörnyen:
Vallatják kedvesem';
Nem ugy zugna az még,
Ha akasztni vinnék!

313.

Mire gondoltál, fehér lány,
Mire, mire, mire?
Mikor piros lánggal égett
A havas teteje.

„Azt gondoltam, fehér fiu,
Hogy eloltom, oltom;
Az én sürü és keserves
Könyemmel elfojtom!“

314.

Hej ki ül itt vigadalmat?
Fiatal uracska.
Szabad nekem tánczra kelni,
Mi közöd van abba!

A ki elől kevélykedik
S álldogál magába',
Fiuk, számba se vegyétek,
Hadd maradjon állva.

A mely leány elől áll meg,
Öltözve czifrának,
Ne vigyétek, fiuk, tánczba,
Urat vár magának.

315.

Azért, hogy az én szőkécském
Biczczent a lábára,

Mihelyt tánczra viszem, tipeg
Mint a kis libácska.

316.

Juhnyáj legel a havason,
A hol a fű zöldül;
Az a leány kedves, a m'ék
Piroslik messzirül.

Ha nekem ugy lenne lovam,
Mint van elég dudvám,
Elvágtatnék a leányhoz,
Melyikhez? majd tudnám.

317.

Hej, kis leány, a fejed' már
Csak be tudod kötni;
De nem tudsz még, kis leánykám,
Egy szegést se tenni!

„Hej, legényke, csak megeszed
A töltött káposztát;
De csinálni a szekérbe
Szöget mért nem tudsz hát?"

318.

Nem dolgozom se én, se te,
Nem fogunk dolgozni;
Veszünk majd egy szekérkét és
Fogjuk egymást huzni.

Göndörgették fürtjeimet,
Bársony fürtjeimet;
Anyánk mellett a dolog, hej,
Be könnyen is esett!

319.

Ha most nekem semmim sincs is,
Azért mit se kérek,
Csak szeretne az a kis lány
S vágyim betelnének.

Hej be apró az árpaszem,
Az árpa, az árpa;
Nem hajlandó férjhez menni
Az a kedves lányka.

Válogatós kis leányka,
Ugyancsak válogatsz!
Rétre küldöd a fiukat,
Mig rózsáddal mulatsz.

320.

Vizbe estem a lovamrul,
De bele nem fultam;
Még eleven vagyok azért,
Hogy megházasodtam.

Rengetegben két juharfa
S zöld levelü tölgy van;
Hogy im régen megnősültem,
Víg vagyok én gyakran.

321.

Hej az özvegy majd mind öreg,
Nem kell tréfa neki;
Elvesz téged, de csak első
Nejét emlegeti.

Én is öreg vagyok, én sem
Szeretem a tréfát;
Az enyimhez illik épen
A te piros orczád.

Házasodjál, szép fiu, már,
Végy már feleséget;
Legényekkel járni ugy se
Illik már te néked.

322.

A gazdag az árva lányhoz
Küldött, hogy megtudja,
S kérdezte az emberektől:
Van-e vető magja?

És a lányka vissza tudott
Okosan felelni:
„Gazdag ember, kenyeret én
Nem m'ék hozzád enni.

Se enni, se inni, se meg
Czifrán öltözködni;
De ha nekem vagy rendelve,
Ugy is el fogsz venni.

Azért hogy én árva vagyok
S elvirágzott leány,
Megfontolva megyek gazdag
Fiuk szava után."

323.

Fond be, anyám, a hajamat,
Mig még leány vagyok;
Fond be, anyám, még egyszer, mig
Hétfőre virradok.

Pénteken majd szép fürtösen,
Szombaton ugy a hogy:
Mert vasárnap a tornáczon,
Hej, már sirni fogok!

324.

Végig mentem a faluban,
Ivánka fát vágott,
Alig tudtam reá nézni,
Szeme ugy villámlott.

Hej Ivánkám, szép Ivánkám,
Deres haj verjen meg!
Mennyi legény jár utánam,
S csak téged szeretlek.

Haj dududu, mondja Dudu,
S kérdi: kié leszek?
Hát Vaszilynak adom kezem',
De Iváné leszek.

325.

Hej Ivánka, kis Ivánom,
Fehér arczu Iván,
Adj kölcsön egy házat nékem,
Édes kedves babám.

„Nem adok én neked kölcsön,
Inkább csak ugy adom;
Mert én a te fehér arczod'
Szeretni akarom.“

326.

A szomszédtól a szomszédig
Keskeny palló vagyon;
A szomszédnőt ki ne tudná
Szeretni oly nagyon?

Hej szomszédnőm nincsen itthon,
Az én kis halacskám;
Elhajtotta a havasra
Négy ökrét lassacskán.

Felmegyek én a havasra
Kaszálni a füvet.
Hátha az én kis szomszédnőm
Még ott belém szeret?

Adta, adta, ilyen adta,
Nem baj az én nekem,
Hogy idővel a szomszédnő
Elszereti szivem'!

327.

Oh ugy szédül a fejecském,
Vállam közt is ugy fáj;
Hivassatok barna szemü
Orvost nekem mindjár'.

De nem azt az orvost, a ki
Orvosolni szokott,
Hanem azt az orvost, a ki
Csókolgatni szokott.

328.

Hej birák, polgárok,
A ki lelketek van!
Most volt szép szeretőm,
Már azt is ott hagytam.

Megáradt a patak,
Sok gazt vet ki ide;
Ott hagytam a rózsám',
És nem tudom kire.

329.

Végig mentem a faluban
S mindenütt világ volt;
De a hová betértem vón',
Ott már nem világolt.

Mikor mentem fel a falun,
Az ő háza felé,

Megrázkódott egész testem,
Mint a nyárfalevél.

Mikor mentem a rózsámhoz,
Galamb szállt mellettem;
S a mint jöttem visszafelé,
Ugy elkeseredtem!

Oh te sziklás hegytető ott,
Miért nem repedsz le?
Oh annak a kis leánynak
Be kemény a keble!

Megszólitnám a gyors folyót,
Meg a köveket is;
Téged, rózsám, nem szólitlak,
Tudom, szived hamis.

Pedig ha mi össszekelnénk,
Kedves édes kis lány:
Akkor még a száraz tölgy is
Kiviritana tán.

330.

Ha elkezdek dalolni, hát
Tiz is sirva fakad:
Hej, mert búsan vesztegetem
Ifju napjaimat!

Termetem, szép ifjuságom
Elveszett mind kárba;
Ugrottam vón' magas hidról
Inkább a Tiszába.

331.

Ah fiatal éveim, ti,
Kedves ifju évek!
Be törődnek veletek a
Bolondos legények.

Álldogáltam volna inkább
A sürü málnában;
Mért simultam, mért vettem részt
Megtiltott csókjában?

Kacsák a rozst legázolták:
Ki arat ott kedvvel?
Lecsókolták a legények
Orczám': ki vesz most el?

332.

Hej szeretett engem Péter,
Vett is tarka reklit kétszer;
De én Pétert nem szerettem,
A reklijét elviseltem.

333.

Ha eljöttél, szeress engem,
Mint tuskó ne állj mellettem!
Ha tuskó vagy, de én élek,
Lásd, én téged szeretnélek.

Hozzánk ezért minek jöttél,
Ha még meg se ölelgettél?

Este, reggel sohse kellek;
Bohó vagy te, Jancsi, hidd meg.

Ha eljöttél, ülj le, lelkem,
Nem először vagy te itten;
Ülj már hozzám, id' a padra,
S ölelgesd meg galambod' ma!

334.

Hóval fuj a szél a hegyen,
Kati répát vet sebesen,
Az én kis Katiczám,
Barna szemü babám.

Hej fekete szemed miatt
Nyugodalmam be elmaradt,
Oh én kis Katiczám,
Barna szemü babám.

S a te fehér arczod mián,
Kapálatlan kukoriczám,
Oh én kis Katiczám,
Barna szemü babám.

S a te fehér kezed miatt
A rét kaszálatlan maradt,
Oh én kis Katiczám,
Barna szemü babám.

S a te fehér lábad miatt
A szántás is mind elmaradt,
Oh én kis Katiczám,
Barna szemü babám.

335.

Édes kedves kolomeijkám,
Mit csináljak véled?
Hegyen, völgyön szedtelek fel,
Elvesselek téged?

Oh danolnék kolomeijkát,
Hogyha eltalálnám,
De ide:en vidék ez itt,
Kinevetnék nótám'.

Mert idegen vagyok én itt,
A nép is idegen;
Fognak rajtam mosolyogni,
S fájni fog az nekem.

336.

Ej felmegyek a hegyekbe,
Hol a boijkák *) laknak,
Hol a zenét ugy aprózzák
S olyan jól vigadnak.

A mi orosz kolomeijkánk,
Habár aprós kissé,
Azért nekünk mindig kedves,
Az teszi kedveltté.

Ha elkezdek kolomeijkát
Danolni valahol,

*) Ugy nevezik a lengyeleket s a bukovinaiakat Mármaros legszélső határán.

Busulni fogsz, sirni rajta,
S el-elgondolkozol.

Nincs oly tánez a kerek földön,
Mint a kolomeijka,
Keblemből a lelkemet is
Csaknem kiszoritja.

Ha ráhuzzák vagy danolják
Vége minden gondnak:
Oly ereje van ám a mi
Szép kolomeijkánknak.

Ha egyszer a kolomeijkát
Valahol meghallom,
Miatta én akkor éjjel
Otthon el nem alszom.

Édes kedves kolomeijkám,
Mi tesz oly kedvessé?
Ha nem busitsz, viditsd fel hát
Bús lelkem' is kissé.

337.

Lőcse város felett
Foly egy kis patakcsa;
Kinek nincs kedvese,
Ugorjék az abba.

„Bolond volnék biz én
Csak ugy beugrani,
Egy mihaszna lányért
Halakat fogdosni."

338.

A fa törzse tövig égett
S hamu lett belőle;
Mondtam, kedves, ne bántsuk mi
Egymást egyelőre.

Szekér gördült le a hegyrül,
A küllő kiesett;
Hej, azt a szép menyecskét már
Szeretni nem lehet.

339.

Makoviczai dal.

Makovicza hegyes vidék,
A hol csipős szél fuj mindég;
Erdők, hegyek, jó fris vizek,
Izmositnak minket ezek.

Sok időt kén' vesztegetni
S nem bizonyitná be senki:
Mert tudva van az minálunk,
Hogy dicsérést nem kivánunk.

Ki merem én bátran mond'ni,
Hogy itt vigan lehet lakni;
Rákóczy is betért ide
Makovicza örömire.

Kővár van itt elég számos
S oldalt egy-egy ócska város;

De a mi oly nevezetes :
Hires savanyuvize ez.

Itt már látni, mennyi szőrü
Ember van a kerek földön,
Mert ide sok befordul ám,
Széttekintni Makoviczán.

Mint a hajnalcsillag fénye,
Oly víg Makovicza népe,
Mely éjszaknak van fordulva
S mint a gyöngy kidomborulva.

Azért, hogy itt bor nincs soha,
Van Tokajnak elég bora;
Nincsen azért itt semmi baj,
A nép olyan itt mint a hal.
